

Obec Vyšný Žipov, 094 33, Obecný úrad 83

**ZADANIE PRE ÚZEMNÝ PLÁN OBCE
VYŠNÝ ŽIPOV**

december 2015

OBSAH:

- 1. DÔVODY PRE OBSTARANIE ÚZEMNÉHO PLÁNU**
- 2. URČENIE HLAVNÝCH CIEĽOV ROZVOJA ÚZEMIA VYJADRUJÚCICH ROZVOJOVÝ PROGRAM OBSTARÁVATEĽA, VARIANTY A ALTERNATÍVY RIEŠENIA**
- 3. VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA**
- 4. POŽIADAVKY VYPLÝVAJÚCE Z NÁVRHU ÚZEMNÉHO PLÁNU REGIÓNU NA RIEŠENÉ KATASTRÁLNE ÚZEMIE VRÁTANE VÝSTUPOV ZO ZÁVÄZNEJ ČASTI**
- 5. ZHODNOTENIE VÝZNAMU OBCE V ŠTRUKTÚRE OSÍDLENIA**
- 6. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA**
- 7. ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE A PROGNÓZY**
- 8. OSOBITNÉ POŽIADAVKY NA URBANISTICKÚ KOMPOZÍCIU**
- 9. OSOBITNÉ POŽIADAVKY NA OBNOVU, PRESTAVBU A ASANÁCIU**
- 10. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE ROZVOJA DOPRAVY A KONCEPCIE TECHNICKÉHO VYBAVENIA**
- 11. POŽIADAVKY NA OCHRANU PRÍRODY A TVORBU KRAJINY, KULTÚRNEHO DEDIČSTVA, NA OCHRANU PRÍRODNÝCH ZDROJOV, LOŽÍSK NERASTOV A VŠETKÝCH ĎALŠÍCH CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ A ICH OCHRANNÝCH PÁSIEM VRÁTANE POŽIADAVIEK NA ZABEZPEČENIE EKOLOGICKEJ STABILITY ÚZEMIA**
- 12. POŽIADAVKY Z HĽADISKA OCHRANY TRÁS NADRADENÝCH SYSTÉMOV DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA**
- 13. POŽIADAVKY VYPLÝVAJÚCE NAJMÁ ZO ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY PRED POVODŇAMI A CIVILNEJ OCHRANY OBYVATEĽSTVA**
- 14. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA S PRIHLIADNUTÍM NA HISTORICKÉ, KULTÚRNE, URBANISTICKÉ A PRÍRODNÉ PODMIENKY ÚZEMIA VRÁTANE POŽIADAVIEK NA STAVBY UŽÍVANÉ OSOBAMI S OBMEDZENOU SCHOPNOSŤOU POHYBU**
- 15. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE BÝVANIA, OBČIANSKEHO VYBAVENIA, SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY. REKREÁCIE A VÝROBY**
- 16. POŽIADAVKY Z HĽADISKA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA, URČENIE POŽIADAVIEK NA HODNOTENIE PREDPOKLADANÝCH VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE**
- 17. OSOBITNÉ POŽIADAVKY Z HĽADISKA OCHRANY POĽNOHOSPODÁRSKEHO PÔDNÉHO FONDU**
- 18. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE VYMEDZENÝCH ČASTÍ ÚZEMIA, KTORÉ JE POTREBNÉ RIEŠIŤ ÚZEMNÝM PLÁNOM ZÓNY**
- 19. POŽIADAVKY NA URČENIE REGULATÍVOV PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA**
- 20. POŽIADAVKY NA VYMEDZENIE PLÔCH NA VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY**
- 21. POŽIADAVKY NA ROZSAH A ÚPRAVU DOKUMENTÁCIE ÚZEMNÉHO PLÁNU**

1. DÔVODY PRE OBSTARANIE ÚZEMNÉHO PLÁNU

Dôvodom vypracovania ÚPN bol zámer obstarávateľa – obce Vyšný Žipov - vyhotoviť územno-plánovacia dokumentáciu, ktorá umožní zosúladiť a usporiadať záujmy v území vo vzťahu k súvisiacim územným celkom a nadradenej územno-správnej jednotke, zároveň určiť koncepciu rozvoja osídlenia obce s návrhom urbanistickej štruktúry v súlade s požiadavkami životného prostredia so stanovením regulatívov funkčného a priestorového usporiadania územia.

Odborne spôsobilou osobou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie v procese vypracovania územného plánu obce Vyšný Žipov je Ing. Iveta Sabaková.

Spracovateľmi ÚPN obce Vyšný Žipov sú autorizovaní architekti Ing. arch. Jozef Los-Chovanec a Ing. arch. Jozef Bednár.

Základné údaje obce Vyšný Žipov

- Kód obce: 529257
- Názov okresu: Vranov nad Topľou
- Názov kraja: Prešovský
- PSČ: 09433
- Telefónne smerové číslo: 057
- Prvá písomná zmienka o obci: rok 1363
- Nadmorská výška stredu obce: 155 m n.m.
- Celková výmera KÚ obce: 933 ha
- Hustota obyvateľstva: 130 obyv./km²
- Počet obyvateľov obce: 1216 /rok2015/

2. URČENIE HLAVNÝCH CIEĽOV ROZVOJA ÚZEMIA VYJADRUJÚCICH ROZVOJOVÝ PROGRAM OBSTARÁVATEĽA, VARIANTY A ALTERNATÍVY RIEŠENIA

Hlavné ciele rozvoja územia obce Vyšný Žipov

- Vymedzenie rozvojového územia pre výstavbu malopodlažných bytových domov.
- Vymedzenie rozvojového územia pre výstavbu rodinných domov.
- Zväčšenie plochy cintorína východným smerom na voľnom pozemku v severnej časti zastavaného územia obce.
- Vymedzenie plochy pre rozvoj nerušiacej priemyselnej /podnikateľskej/ výroby.
- Vymedzenie plochy pre kompostovisko v KÚ obce.
- Doriešenie koncepcie zásobovania obce pitnou vodou s doplnením rozvodov a s určením spôsobu akumulácie pitnej vody.
- Doriešenie koncepcie odkanalizovania obce vzhľadom na aktuálne miestne podmienky v obci pri posúdení už doteraz spracovaných dokumentácií a zrealizovaných častí kanalizačných rozvodov.
- Návrh dopravných komunikácií v rozvojových lokalitách.
- Návrh technickej infraštruktúry v rozvojových lokalitách.
- Odstránenie, resp. kvalitatívne zlepšenie bodových a líniových dopravných závad.
- Budovanie peších komunikácií pri dopravných komunikáciách v zastavanom území.
- Budovanie parkovacích miest pri zariadeniach občianskej vybavenosti pokiaľ to priestorové pomery umožňujú.
- Priestorová a architektonická úprava zastávok SAD.
- Doplnenie a kvalitatívne zhodnotenie verejnej zelene v rámci menších parkovo upravených plôch v obci.
- Úpravy úsekov rieky Topľa a Petkovského potoka v súlade s protipovodňovými opatreniami.
- Doplnenie ochrannej a izolačnej zelene v areáloch výroby pri ich hraniciach smerom k obytnej zástavbe obce, pozdĺž komunikácií, vodných tokov a hlavných odvodňovacích povrchových priekop /kanálov/.

Požiadavky na varianty riešenia

Nie sú určené požiadavky na variantné riešenie ÚPN. V Návrhu územného plánu obce Vyšný Žipov bude rozvoj funkčných plôch obce riešený v závislosti od konkrétnych územných možností, ktoré vyplynú z riešenia ÚPN.

3. VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA

Riešeným územím územného plánu je celé katastrálne územie obce Vyšný Žipov. Hranica katastrálneho územia obce Vyšný Žipov je súčasne aj hranicou riešeného územia ÚPN obce Vyšný Žipov. Takto vymedzené územie bude riešené v grafickej časti dokumentácie v mierke M 1:5000 a M 1:2000 /hlavné výkresy/.

Veľkosť riešeného administratívneho /katastrálneho/ územia obce Vyšný Žipov je 933 ha.

Ťažiskové záujmy obce sú koncentrované prevažne v priestore zastavaného územia obce Vyšný Žipov.

4. POŽIADAVKY VYPLÝVAJÚCE Z NÁVRHU ÚZEMNÉHO PLÁNU REGIÓNU NA RIEŠENÉ KÚ VRÁTANE VÝSTUPOV ZO ZÁVÄZNEJ ČASTI

Obec Vyšný Žipov leží v južnej /strednej v smere V-Z/ časti Prešovského kraja, ktorý je komplexne riešený v rámci ÚPN veľkého územného celku Prešovského kraja schváleného uznesením vlády SR č. 268/1998 a nariadením vlády SR č. 216/1998 z.z., ktorým bola vyhlásená záväzná časť ÚPN VÚC Prešovského kraja a jeho Zmenami a doplnkami schválenými vládou SR nariadením č. 679/2002 Z.z., Zmenami a doplnkami 2004 schválenými Zastupiteľstvom Prešovského samosprávneho kraja uznesením č. 228/2004 zo dňa 22. 6. 2004, ktorým bola vyhlásená jeho záväzná časť Všeobecne záväzným nariadením PSK č. 4/2004, Zmenami a doplnkami 2009 schválenými Zastupiteľstvom PSK uznesením č. 588/2009 zo dňa 27. 10. 2009, ktorých záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením PSK č. 17/2009 schváleným Zastupiteľstvom PSK uznesením č. 589/2009 dňa 27. 10. 2009 s účinnosťou od 6. 12. 2009.

Záväzné časti Územného plánu VÚC Prešovský kraj pre obec Vyšný Žipov:

I. Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia:

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a životného prostredia:

1.1 V oblasti nadregionálnych súvislostí a dobudovania multimediálnych koridorov:

1.1.7 Podporovať tozvoj osídlenia vo východnej časti regiónu s dominantným postavením košicko-prešovskej aglomerácie s nadväznosťou na michalovsko-vranovsko-humenské ťažisko osídlenia a s previazaním na sídelnú sieť v smere severopovažskej rozvojovej osi.

1.2 V oblasti nadregionálnych súvislostí usporiadania územia, rozvoja osídlenia a sídelnej štruktúry:

1.2.1 Podporovať budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry:

1.2.1.2 Podporovať ako rozvojové osi druhého stupňa:

1.2.1.2.3 prešovsko – michalovskú os: Prešov – Hanušovce n/T – Vranov n/T – Strážske s odbočkou na Michalovce / Humenné

1.6 Vytvárať priestorové podmienky pre vedenie rozhodujúcich sietí technickej infraštruktúry a rezervovať plochy pre stavby enviromentálnej infraštruktúry regionálneho a nadregionálneho významu.

1.7 Rešpektovať podmienky vyplývajúce zo záujmov obrany štátu v okresoch Bardejov, Humenné, Kežmarok, Levoča, Medzilaborce, Poprad, Prešov, Sabinov, Snina, Stará Ľubovňa, Stropkov, Svidník a Vranov nad Topľou.

1.8 Chrániť poľnohospodársku pôdu a lesy ako obmedzujúci faktor urbanistického rozvoja územia.

1.13 V oblasti civilnej ochrany obyvateľstva rezervovať plochy pre zariadenia na ukrývanie obyvateľstva

v prípade ohrozenia.

1.17 V oblasti prírodného a kultúrneho dedičstva:

- 1.17.1 Rešpektovať kultúrohistorické dedičstvo, predovšetkým vyhlásené kultúrne pamiatky, vyhlásené pamiatkové územia /pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny a ich ochranné pásma/, pamätihodnosti a súbory navrhované na vyhlásenie v súlade so zákonom o ochrane pamiatok,
- 1.17.9 Venovať osobitnú pozornosť lokalitám známych, evidovaných aj predpokladaných archeologických nálezísk, pričom orgánom ochrany archeologických nálezísk je Pamiatkový úrad SR.

4. Ekostabilizačné opatrenia:

- 4.1 Pri umiestňovaní investícií /rozvojových plôch/ prioritne využívať zastavané územia obcí alebo plochy v návaznosti na zastavané územia a stavebné investície umiestňovať prioritne do tzv. hnedých plôch. Nevytvárať nové izolované celky, rešpektovať prírodné a historické danosti územia obcí.
- 4.9 V oblasti ochrany prírody a tvorby krajiny:
 - 4.9.1 Zabezpečiť ochranu osobitne chránených častí prírody a krajiny, postupne zabezpečovať právnu ochranu pripravovaných návrhov území európskeho významu a navrhovaných území európskeho významu za účelom ich začlenenia do sústavy NATURA 2000 a zabezpečiť právnu ochranu navrhovaných vtáčích území ako súčasti sústavy NATURA 2000,
 - 4.9.8 Chrániť mokrade spĺňajúce kritériá Ramsarskej konvencie pre zapísanie do Zoznamu mokradí medzinárodného významu, chrániť aj mokrade regionálneho významu, zamedziť poškodzovaniu a likvidácii mokradí lokálneho významu, podporovať obnovu zaniknutých a vytváranie nových mokradí,
 - 4.9.10 Neumiestňovať stavby do chránených území s najvyšším stupňom ochrany, do existujúcich a navrhovaných A zón, okrem odôvodnených prípadov nevyhnutných verejnoprospešných stavieb súvisiacich s manažmentom územia, v súlade so všetkými regulatívmi bodu 4.
 - 4.9.11 Nevytvárať nové dobývacie priestory v chránených územiach s 3. až 5. stupňom ochrany a v územiach patriacich do sústavy NATURA 2000,
 - 4.9.12 Zosuvné územia a staré banské diela zohľadňovať pri využívaní územia,
 - 4.9.13 Pri umiestňovaní objektov, v ktorých sa nakladá s nebezpečnými látkami a odpadmi, rešpektovať platné právne predpisy a požiadavky vyplývajúce z medzinárodne záväzných dohovorov, smerníc a záväzkov Slovenskej republiky,

5. V oblasti dopravy:

- 5.1 V oblasti nadradeného dopravného vybavenia:
 - 5.1.5 Rešpektovať dopravné siete zaradené podľa európskych dohôd /AGR/
 - 5.1.5.1 ako výhľadová súčasť siete cestných komunikácií, Lipníky – Vranov nad Topľou – Humenné – hranica Košického kraja,
- 5.2 Chrániť v rámci nadradenej cestnej siete regionálneho dopravného vybavenia:
 - 5.2.3 Cestný ťah ciest I/18 a I/74 Prešov – Ubl'a – štátna hranica s Ukrajinou a jeho koridor pre navrhované súbežné cestné prepojenie Lipníky /R4/ - Ubl'a v samostatnej trase vrátane v súčasnosti pripravovaných úsekov preložiek I/18 Vranov – obchvat, I/18 Nižný Hrabovec – Petrovce n. Laborcom, I/74 Brekov – Humenné ako súčasti tohto cestného prepojenia,
- 5.3 Chrániť koridory ciest I., II. a vybraných úsekov III. triedy, ich preložiek a úprav vrátane prejazdnych úsekov dotknutými sídlami na:
 - 5.3.1 Ceste I/18
 - 5.3.1.5 v úseku Lipníky – Vranov nad Topľou – Strážske /I/74/ s územnou rezervou na súbežnú trasu navrhovaného cestného prepojenia Lipníky – Ubl'a,
 - 5.3.43 Ostatných cestách III. triedy z dôvodu ich rekonštrukcie,

6. V oblasti vodného hospodárstva:

6.1 V záujme zabezpečenia zdrojov pitnej vody:

- 6.1.1 Chrániť a využívať existujúce a zdokumentované zdroje pitnej vody s cieľom zvyšovať podiel zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov,

6.2 Chrániť priestory pre líniové stavby:

6.2.3 v oblasti skupinových vodovodov,

- 6.2.3.26. rezervovať plochy a chrániť koridory pre plánované samostatné a skupinové vodovody v ostatných obciach Prešovského kraja napojené na zdroje,

- 6.2.3.29 rezervovať plochy a chrániť koridory pre stavby skupinových vodovodov zo zdrojov obcí,

6.3. Rezervovať plochy a chrániť koridory (kanalizácie)

- 6.3.1 Pre stavby kanalizácií, skupinových kanalizácií a čistiarní odpadových vôd. Prednostne realizovať kanalizačné siete v sídlach ležiacich v pásmach ochrany využívaných zdrojov pitnej vody, v ochranných pásmach minerálnych a liečivých vôd. Výstavbu kanalizačných sietí ako verejnoprospešných stavieb konkretizovať v územnom pláne obce,

- 6.3.2 Zabezpečiť kvalitu vypúšťania vyčistených odpadových vôd v zmysle požiadaviek stanovených súčasne platným nariadením vlády SR č.296/2005 Z.z.,

- 6.3.4 V rozhodovacom procese posudzovať investičnú a ekonomickú náročnosť navrhovaných kanalizačných sústav a čistiarní odpadových vôd z dôvodu optimalizácie prevádzkových nákladov pre pripojených užívateľov,

6.4 Rezervovať priestory na vybudovanie kanalizačných systémov (kanalizácia + ČOV),

- 6.4.1 Realizovať výstavbu kanalizácií a ČOV obcí,

6.5 Vodné toky, meliorácie, nádrže

- 6.5.1 Na tokoch, kde nie sú usporiadané odtokové pomery komplexne revitalizovať vodné toky s protipovodňovými opatreniami, so zohľadnením ekologických záujmov a dôrazom na ochranu intravilánov obcí pred povodňami,

7. V oblasti zásobovania plynom a energiou, telekomunikácie:

7.1. Za účelom rozvoja plošnej plynifikácie rezervovať koridory pre významné distribučné a prepojovacie VTL a STL plynovody,

7.3 V oblasti využívania obnoviteľných energetických zdrojov:

7.3.4 Neumiestňovať veterné parky a veterné elektrárne:

- 7.3.4.1 v územiach s 3., 4. a 5. stupňom ochrany, vyhlásených CHKO a v navrhovaných a vyhlásených územiach sústavy NATURA 2000 a v ich ochranných pásmach a v hrebeňových častiach pohorí,

- 7.3.4.2 v biocentrách a biokoridoroch ÚSES na regionálnej a nadregionálnej úrovni,

- 7.3.4.3 v okolí vodných tokov a vodných plôch v šírke min. 100m, v okolí regionálnych biokoridorov min. 100m, pri nadregionálnych hydrických biokoridoroch min. 200m (odstupové vzdialenosti na konkrétnej lokalite VE spresní ornitológ v procese EIA)

- 7.3.4.5 v krajinársky hodnotných územiach, významných pohľadových osiach, vizuálne exponovaných lokalitách,

- 7.3.4.6 v ochranných pásmach určených príslušnou legislatívou okolo diaľnic, rýchlostných ciest a ciest I. a II. triedy,

- 7.3.4.7 v ucelených lesných komplexoch,

- 7.3.4.8 v evidovaných archeologických lokalitách s potenciálom na vyhlásenie za nehnuteľnú kultúrnu pamiatku,

- 7.3.4.12 v ochranných pásmach 1. stupňa a 2. stupňa vodárenských zdrojov, v kúpeľných územiach, v klimatických kúpeľoch, v aquaparkoch, v ochranných pásmach minerálnych a liečivých vôd a prírodných liečivých zdrojov 1. a 2. stupňa.

7.3.5 Neumiestňovať pestovanie monokultúr rýchlorastúcich energetických drevín a energetických

rastlín pre biomasu:

7.3.5.1 na územiach so 4. a 5. stupňom ochrany,

7.4 V oblasti telekomunikácií a informačnej štruktúry:

7.4.1 Vytvárať podmienky na rozvoj globálnej informačnej spoločnosti na území Prešovského kraja skvalitňovaním infraštruktúry informačných systémov,

8. V oblasti hospodárstva:

8.2 V oblasti priemyslu a stavebníctva:

8.2.4 Podporovať v územnom rozvoji regiónu využitie existujúcich priemyselných areálov a areálov bývalých hospodárskych dvorov (hnedé plochy) pre účely zriadenia priemyselných zón a priemyselných parkov na základe zhodnotenia ich externých a interných lokalizačných faktorov,

8.4 V oblasti odpadového hospodárstva:

8.4.1 Nakladanie s odpadmi na území kraja riešiť len v súlade so schváleným aktualizovaným Programom odpadového hospodárstva SR, Prešovského kraja a jeho okresov,

II. Verejnoprospešné stavby:

1. V oblasti dopravy:

2.3 Stavby nadradenej cestnej siete pre:

1.2.3 Cestné prepojenie I/18 a I/74 Lipníky /R4/ - Ubl'a – štátna hranica s Ukrajinou,

1.2.4 Cesta I/18:

e/ v úseku Prešov – Kapušany – Lipníky – Vranov nad Topľou – Strážske v pôvodnej trase s územnou rezervou na súbežnú trasu navrhovaného cestného prepojenia Lipníky – Ubl'a s možnosťou úprav prejazdných úsekov na kategórie miestnych komunikácií za účelom zvýšenia bezpečnosti cestnej premávky,

2. V oblasti vodného hospodárstva:

2.3 V rámci východoslovenskej vodárenskej sústavy:

2.3.13 Z prívodu Vranov – Prešov odbočka do Čaklova – Zámutova a do Juskovej Vole, prívod do Komáran s odbočkami do Čičavy, Merníka a Nižného Kručova, odbočku Sol' – Rudľov a do Jastrabia, do Hlinného, odbočku do Žipova, Skrabského a do Čierneho nad Topľou,

2.4. Pre skupinové vodovody:

2.4.40 Samostatné a skupinové vodovody v ostatných obciach Prešovského kraja napojené na verejné zdroje,

2.4.41 Samostatné a skupinové vodovody v ostatných obciach s využitím lokálnych zdrojov,

2.4.42 Stavby na ochranu a revitalizáciu zdrojov minerálnych liečivých vôd a minerálnych stolových vôd ako aj ich ochranné pásma,

2.5 Stavby kanalizácií, skupinových kanalizácií a čistiarní odpadových vôd v obciach Prešovského kraja,

2.8 Stavby pre úpravu a revitalizáciu vodných tokov, meliorácií a nádrží,

2.9 Stavby protipovodňových ochranných hrádzí a úpravy profilov koryta,

2.10 Poldre, zdrže, prehrádzky a malé viacúčelové vodné nádrže pre stabilizáciu prietoku,

2.11 Stavby viacúčelových vodných plôch,

2.12 Stavby závlah a zariadení pre závlahy,

2.13 Požiarne nádrže v obciach,

3. V oblasti zásobovania plynom a energiami:

3.1 V oblasti zásobovania plynom – stavby vysokotlakých /VTL a stredotlakých plynovodov pre plošné zásobovanie na území Prešovského kraja.

4. V oblasti hospodárstva a priemyslu:

4.2 Stavby pre využívanie ložísk vyhradených nerastov,

5. V oblasti telekomunikácií:

5.1 Stavby pre prenos terestriálneho a káblového signálu a stavby sietí informačnej sústavy a ich ochranné pásma,

6. V oblasti obrany štátu a civilnej ochrany obyvateľstva:

6.3 Stavby civilnej ochrany obyvateľstva,

6.3.1 Zariadenia na ukrývanie obyvateľstva v prípade ohrozenia,

6.3.2 Zariadenia na signalizáciu a koordináciu činnosti v stave ohrozenia,

7. V oblasti prírodného a kultúrneho dedičstva:

7.1 Stavby uvedené v ústrednom zozname pamiatok vyhlásené za Národné kultúrne pamiatky a ich okolie zapísané v zozname svetového kultúrneho dedičstva UNESCO a objekty súvisiace s pamiatkovo chránenými historickými parkami, ich údržbu a úpravy realizovať len so súhlasom Pamiatkového úradu,

7.2 Stavby technických pamiatok a historické dopravné stavby, ktoré sú vyhlásené za NKP,

7.3 Stavby pre ochranu, prieskum a sprístupnenie archeologických lokalít,

8. V oblasti poľnohospodárstva:

8.2 Stavby viacúčelových vodných nádrží pre protipovodňovú ochranu a zavlažovanie s využitím pre rekreáciu a turizmus, rybné hospodárstvo a ekostabilizáciu,

9. V oblasti životného prostredia:

9.1 Stavby na ochranu pred prívalovými vodami – ochranné hrádze a úpravy vodného toku, priehrázky poldre viacúčelové vodné nádrže,

9.2 Stavby na účely monitorovania stavu životného prostredia,

10. V oblasti odpadového hospodárstva:

10.3 Stavby a zariadenia na zneškodňovanie, dotried'ovanie, kompostovanie a recykláciu odpadov a materiálového a energetického zhodnotenia všetkých druhov odpadov.

5. ZHODNOTENIE VÝZNAMU OBCE V ŠTRUKTÚRE OSÍDLENIA

Obec Vyšný Žipov sa nachádza v severnom cípe Toplianskej nivy pod úpäťm Beskydského predhoria v časti, kde hraničí Hanušovská pahorkatina s Mernickou pahorkatinou pri ľavom brehu rieky Topľa neďaleko cesty I. triedy č.18 Prešov – Vranov n. T..

Administratívne patrí KÚ obce Vyšný Žipov do južnej /strednej/ časti Prešovského samosprávneho kraja do okresu Vranov nad Topľou. Z historického územno-správneho hľadiska patrí obec Vyšný Žipov do územia Zemplína.

V návrhovom období ÚPN sa nepredpokladá zásadná zmena v štruktúre osídlenia z hľadiska širších vzťahov.

Funkcia a poloha obce v sídelnej štruktúre

Najbližšie okresné mesto Vranov nad Topľou spádové z hľadiska vyššej občianskej vybavenosti je od obce Vyšný Žipov vzdialené cca 17 km juhovýchodným smerom. Krajské mesto Prešov je vzdialené cca 33 km západným smerom.

Z hľadiska umiestnenia má obec dobrú polohu pri hlavnej urbanizačnej osi regiónu, ktorou je cesta I/18 s dobrým dopravným napojením na mestá Vranov nad Topľou a Prešov, čo dáva jej predpoklady pre dlhodobý rozvoj.

Vzájomná poloha obce a vymedzených špecifických území a ochranných pásiem určených špecifickými predpismi

V KÚ obce sa náchádzajú respektíve doňho zasahujú chránené územia prírody národnej siete - prírodná pamiatka PP Žipovské rameno. Na jej území platí 5. stupeň územnej ochrany a po jej obvode je určené ochranné pásmo, na ktorom platí 3. stupeň územnej ochrany podľa § 17 ods. 8 zákona OPaK.

V zmysle § 30 zákona č.143/1998 Z.z. o civilnom letectve /Letecký zákon/ a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, je nutné prerokovať s Dopravným úradom nasledujúce stavby:

- stavby a zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom /§ 30 ods.1, písmeno a/,
- stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu /§ 30 ods.1, písmeno b/,
- zariadenia ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielačnice /§ 30 ods.1 písmeno c/,
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje /§ 30 ods.1 písmeno d/.

Jestvujúce a navrhované nadradené trasy a zariadenia dopravy, produktovodov, energetiky a spojov

Doprava a súvisiace zariadenia:

- Cesta I. triedy č.18 Prešov – Hanušovce nad Topľou - Vranov nad Topľou trasovaná v blízkosti západnej hranice KÚ obce /mimo KÚ/ a navrhovaná trasa rýchlostnej komunikácie 1/18 Lipníky – Ubl'a trasovaná cez západnú časť KÚ obce.
- Cesta III. triedy č. 3608 v trase Čierne nad Topľou - Vyšný Žipov – Skrabské tvorí hlavnú dopravnú kostru riešeného KÚ obce Vyšný Žipov ktorá sa neďaleko obce vo vzdialenosti cca 1 km juhozápadným smerom pri pravom brehu Tople pripája na nadradenú dopravnú komunikáciu nadregionálneho významu cestu I/18.
- Cesta III/3609 v trase križovatka s cestou III/3608 Vyšný Žipov – Petkovce sa napája na cestu III/3608 v severnej časti zastavaného územia obce.

Technická infraštruktúra:

- Vodovodný rozvod východoslovenského vodárenského systému Starina – Košice, potrubie OC DN 1000, trasa diaľkového prívodu vody je vedená v KÚ obce západne od intravilánu v smere juh-sever.
- Nadzemné vzdušné VN vedenie 22 kV trasované v KÚ cez zastavané územie obce v smere juh-sever.
- Plynovodné potrubie VTL DN 300 PN 4,0 trasované vedľa západnej strany KÚ obce, z ktorého je vedená odbočka do obce Vyšný Žipov do RS umiestenej na západnom okraji intravilánu. Odtiaľ je vybudovaný rozvod STL vedľa cesty III. triedy cez obec s pokračovaním do obce Skrabské.

Vyhodnotenie vzájomných vplyvov pozitívnych a negatívnych javov širšieho územia voči obci

Pozitívne javy:

- dobrá dostupnosť z hľadiska automobilovej dopravy k regionálnym centráram – krajské mesto Prešov a okresné mesto Vranov n. T.;
- odklonená poloha obce od rušných hlavných urbanistických osí (cesta I/18) a centier regiónu;
- prírodné prostredie v regióne;

Negatívne javy:

- z hľadiska dopravnej bezpečnosti menej prehľadné existujúce napojenie cesty III/3608 na cestu I/18 na križovatke mimo KÚ za pravým brehom rieky Topľa so zastávkou SAD umiestnenou na križovatke.

- trasovanie navrhovanej rýchlostnej komunikácie 1/18 na trase Lipníky – Ubl'a cez KÚ obce v blízkosti zastavaného územia a cez rieku Topľa v blízkosti chránenej prírodnej pamiatky.
- nedobudovaná verejná technická infraštruktúra – vodovod a kanalizácia.

6. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA

Z hľadiska polohy obce Vyšný Žipov patria do jej záujmového územia susedné katastrálne územia obcí Hlinné, Čierne nad Topľou, Skrabské, Petkovce, Michalok, Merník, Jastrabie nad Topľou.

Z hľadiska dopravy sú záujmovým územím KÚ obcí Skrabské a Petkovce, ktoré sú dopravne sprístupnené cestou III. triedy len cez KÚ obce Vyšný Žipov.

Z hľadiska občianskej vybavenosti patria do záujmového územia obce Skrabské, Petkovce a Zlatník, ktorých obyvatelia využívajú Základnú školu a Zdravotné stredisko v Vyšný Žipov.

Riešenie ÚPN obce Vyšný Žipov nebude mať priamy vplyv na uvedené záujmové územie.

7. ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE A PROGNOZY

Demografická charakteristika

Z hľadiska tempa rastu obyvateľstva patrí obec Vyšný Žipov v dlhodobom období k rastúcim sídlam, v poslednom období stagnujúcim s miernym nárastom obyvateľstva:

Rok	1930	1940	1948	1961	1970	1980	1991	1995	2004	2011	2015
Počet obyvateľov	523	607	581	798	917	-	1138	1182	1206	1205	1216
Index rastu 2015/1991 = 1,06 /stagnácia/											

Hlavné demografické údaje obce Vyšný Žipov k 21. máju 2011 podľa oficiálnych štatistických údajov:

Počet obyvateľov: 1205

Podľa pohlavia:

- muži: 611

- ženy: 594

Podľa veku:

- predproduktívny vek - deti /-14/: 194 = 16,10 %

- produktívny vek: 883 = 73,28 %

- poproduktívny vek /+65/: 128 = 10,62 %

Na základe uvedených štatistických údajov možno konštatovať, že vekové zloženie obyvateľstva je priaznivé. Index starnutia populácie je $I = P(+65) : P(-14) \times 100 = 65,98$. Vypočítaný index nám udáva, že ide o progresívny typ populácie, kde predproduktívne obyvateľstvo má výraznú prevahu oproti poproduktívnemu obyvateľstvu.

Podľa oficiálnych aktuálnych údajov /09-2015/ zverejnených na webovej stránke obce bol stav 1216 obyvateľov, čo je pozitívny mierny nárast.

Ekonomická aktivita

V roku 2011 bolo ekonomicky aktívnych 591 obyvateľov, z toho odchádzajúcich za prácou bolo 413 osôb. Celkovo tvorilo ekonomicky aktívne obyvateľstvo 66,93 % z obyvateľstva v produktívnom veku.

Z ekonomicky aktívneho obyvateľstva pracovalo v primárnom sektore 35, v sekundárnom sektore 208 a v terciárnom sektore 301 osôb.

Vzhľadom na stagnujúci ekonomický vývoj v regióne v posledných rokoch (2011-2015) sú tieto údaje s menšími zmenami rámcovo aktuálne aj v období spracovania Zadania ÚPN.

Ťažiskové výrobné prevádzky, zariadenia administratívy, obchodu, služieb, zdravotníctva a školstva z hľadiska zamestnanosti obyvateľov obce v dosahu dennej dochádzky sú umiestnené v blízkych mestách Vranov n.T., Hanušovce n. T. a Prešov. Niektorí obyvatelia obce odchádzajú za prácou mimo územia regiónu a štátu.

Zamestnanosť v obci vytvárajú školské zariadenia (ZŠ, MŠ), verejná správa (Obecný úrad), zdravotné stredisko, prevádzky obchodu, prevádzky výrobných a nevýrobných služieb, poľnohospodárka výroba (PD), samostatne hospodáriaci roľníci a pod.

Demografická prognóza

Vzhľadom na progresívny typ populácie, sociálne zloženie obyvateľstva a dobrú polohu obce v regióne sa predpokladá v návrhovom období územného plánu mierny nárast počtu obyvateľov. Táto prognóza je posilnená čiastočným podielom rómskeho obyvateľstva z celkového počtu obyvateľov obce /cca 12%/.

Pri predpokladanej obľobnosti 3,80 obyv./BJ a výstavbe do cca 24 nových BJ v bytových domoch a do cca 25 nových BJ v rodinných domoch /spolu návrh do cca 49 BJ/ je predpokladaný demografický vývoj v obci na konci návrhového obdobia ÚPN /stav+navrh = 315 + 49 = 364 BJ/ - nárast obyvateľstva na navrhovaný stav do cca 1222 obyvateľov/.

8. OSOBITNÉ POŽIADAVKY NA URBANISTICKÚ KOMPOZÍCIU

Urbanistická štruktúra obce Vyšný Žipov je kompaktná rovnomerne rozložená pozdĺž niekoľkých súbežných lineárnych urbanistických osí trasovaných severo-južným smerom v koridoroch miestnych komunikácií, z ktorých je významovo nadradená kompozičná os v koridore cesty III. triedy prechádzajúca centrom obce s pokračovaním južným smerom po miestnej komunikácii. V centre obce sa cesta III. triedy kolmo lomí smerom k rieke Topľa a vytvára tak priečnu kompozičnú os s hlavným vstupom do obce zo západnej strany. Súčasťou priečnej kompozičnej osi je koridor miestneho potoka, ktorý prechádza centrom obce z východu na západ a svojou polohou prirodzene predeľuje územie obce na severnú a južnú časť.

Hlavnými kompozičnými objektmi v panoráme obce sú veže kostolov. Kostoly /rímsko-katolícky a evanjelický/ sú umiestnené v centrálnej časti obce pri ceste III. triedy. Z hľadiska identity historického vývoja a kompozično-priestorového usporiadania obce má dôležitý význam aj objekt klasicistického kaštieľa, ktorý je umiestnený v blízkosti centrálnej časti obce severným smerom vedľa cesty III. triedy.

Obec má prírodné podmienky, ktoré poskytujú krajinárske hodnoty. Preto je potrebné v návrhovom období dopĺňať siluetu obce v krajine citlivými civilizovanými zásahmi.

Z hľadiska celkovej urbanistickej kompozície obce je potrebné zachovať mierku a základné priestorové usporiadanie urbanistickej štruktúry obce, zachovať kompozične významné objekty kostolov, kaštieľa a urbanisticky a kompozične identické priestory v centre obce.

Pri výstavbe nových a prestavbe existujúcich objektov bývania, občianskej vybavenosti, rekreácie a výroby v KÚ obce je potrebné dodržať výškovú hladinu do 3 nadzemných podlaží.

9. OSOBITNÉ POŽIADAVKY NA OBNOVU, PRESTAVBU A ASANÁCIU

Nevyhovujúce schátralé poľnohospodárske objekty a zničené spevnené plochy na poľnohospodárskom dvore v zastavanom území obce, ktoré nie je možné využiť v rámci prestavby je potrebné asanovať.

Zmeny funkčného využitia a s nimi súvisiace požiadavky na prestavby resp. asanácie pôvodných funkčných plôch budú riešené v súlade s navrhovanou koncepciou rozvoja obce určenou v ÚPN.

Nevyužívané objekty v KÚ obce, ktoré sú v havarijnom stave a ohrozujú tak bezpečnosť obyvateľov je potrebné asanovať, respektíve prestavať v súlade s navrhovaným funkčným využitím.

10. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE ROZVOJA DOPRAVY A KONCEPCIE TECHNICKÉHO VYBAVENIA

DOPRAVA

Letecká doprava

V KÚ obce nie sú vybudované zariadenia leteckej dopravy. Riešené KÚ sa nachádza mimo ochranných pásiem letísk, heliportov a leteckých pozemných zariadení.

Železničná doprava

Železničná doprava nie je trasovaná v KÚ obce. Najbližšia zastávka pre obyvateľov obce Vyšný Žipov sa nachádza vo vzdialenosti cca 3 km v obci Čierne nad Topľou na trati 443 Prešov – Vranov n.T. - Strážske - Humenné.

Cestná doprava

Hlavnú dopravnú kostru riešeného KÚ Vyšný Žipov tvorí cesta III. triedy č.3608 /018216/ v trase Čierne nad Topľou - Vyšný Žipov – Skrabské. Cesta III/3608 prechádza západnou a severnou časťou zastavaného územia obce Vyšný Žipov. Na cestu III/3608 sa v severnej časti zastavaného územia obce za areálom PD napája cesta III/3609 /018217/ v trase križovatka s III/3608 Vyšný Žipov – Petkovce.

Cesty III. triedy sú vo vyhovujúcom dopravnom a technickom stave. Niektoré liniové úseky a bodové závady ciest III. triedy si vyžadujú dopravno-technické úpravy z dôvodu dopravnej bezpečnosti. Bodové dopravné závady tvoria niektoré križovatky.

SSC v riešenom KÚ v čase spracovania Zadania ÚPN nemala pripravenú ani nepripravovala žiadnu investičnú aktivitu.

Miestne komunikácie tvoria sieť, ktorá sa napája na cesty III. triedy. Niektoré a miestnych komunikácií majú neupravené a poškodené kryty. Technický stav miestnej cestnej dopravnej siete je prevažne účelovo vyhovujúci.

V návrhovom období ÚPN je potrebné realizovať úpravy verejných miestnych automobilových komunikácií pre zlepšenie ich dopravných a technických parametrov. Nové komunikácie budú riešené v rozvojových lokalitách výstavby. Šírkové usporiadanie miestnych komunikácií bude v ÚPN riešené v súlade s STN 736110.

Z hľadiska koncepcie rozvoja cestnej siete je v ÚPN potrebné:

- rešpektovať nadradenú ÚPD Prešovského kraja;
- mimo zastavaného územia rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie ciest tretej triedy v kategórii C 7,5/70 v zmysle STN 736101;
- v zastavanom území rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie ciest tretej triedy v kategórii MZ 8,5/50, 8,0/50, vo funkčnej triede B3 v zmysle STN 736110;
- vyznačiť hranice ochranného pásma mimo sídelného útvaru obce označeného dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce v zmysle Zákona č. 135/1961 Zb. v znení neskorších predpisov /účinnosť od 02.01.2015/;
- pri návrhu nových lokalít v blízkosti ciest III. triedy posúdiť nepriaznivé vplyvy dopravy a vyznačiť pásma prípustných hladín hluku v zmysle Vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov;
- vymedzenie územia určeného na zastavanie musí rešpektovať takto stanovené ochranné pásma ciest a hranicu prípustnej hladiny hluku, v týchto pásmach nesmie byť umiestnená nová zástavba;
- dopravné napojenia navrhovaných lokalít riešiť systémom obslužných komunikácií a ich následným napojením na cesty a miestne komunikácie vyššieho dopravného významu, v súlade s platnými STN a TP.
- body navrhovaného dopravného napojenia vyznačiť schématicky /bez určenia typu a tvaru križovatky;
- vypracovať návrh statickej dopravy v zmysle STN 736110;

- navrhnuť umiestnenie zastávok autobusovej dopravy a vyznačiť ich pešiu dostupnosť;
- cyklistické a pešie trasy navrhnuť a vyznačiť i v širších vzťahoch k príslušnému územiu, ich šírkové usporiadanie je potrebné navrhnuť v zmysle STN 736110.

Hromadná doprava

Hromadná autobusová doprava v zastavanom území obce premáva po ceste III/3608 s pokračovaním do obcí Skrabské a Petkovce. Je zabezpečená autobusmi SAD. V KÚ obce sú 3 autobusové zastávky – pri Základnej škole, v centre obce a v severnej časti obce pri odbočke na Petkovce. Mimo KÚ za mostom cez rieku Topľa je na križovatke umiestnená autobusová zastávka na nadradenej ceste I/18.

Miesta zastávok SAD sú vyhovujúco umiestnené. Je potrebné ich šírkoivo upraviť tak, aby umožnili bezpečné zastavenie autobusov vedľa komunikácie. Zastávkové prístrešky je potrebné zjednotiť primeranými architektonickými objektami. Potrebné je doplnenie prechodov pre chodcov na miestach zastávok.

Spevnené plochy dopravy a parkoviská

Verejné parkovacie plochy sú vybudované na rôznej technickej úrovni pri zariadeniach občianskej vybavenosti. Tento stav je vyhovujúci. V návrhovom období je vhodné zvýšiť počet parkovacích miest pri objektoch občianskej vybavenosti v závislosti od konkrétnych priestorových podmienok.

Cyklistické trasy

V zastavanom území obce Vyšný Žipov nie sú vymedzené samostatné cyklistické trasy. Pre pohyb cyklistov slúžia krajnice dopravných komunikácií.

Pešie plochy a komunikácie

V obci sú v malom rozsahu vybudované úsekové pešie chodníky pozdĺž cesty III. triedy – jednostranný na moste cez rieku Topľa - a ojedinele pozdĺž miestnych komunikácií. Pre peší pohyb slúžia aj krajnice ciest. Verejné pešie plochy sú v obci zrealizované v menšom rozsahu prevažne ako nástupné pri objektoch občianskej vybavenosti – kultúrny dom, obecný úrad, základná škola, materská škola, kostoly, dom smútku, obchody a služby.

V návrhovom období ÚPN je v zastavanom území potrebné realizovať budovanie peších chodníkov vedľa ciest III. triedy a budovanie peších minimálne jednostranných chodníkov vedľa existujúcich miestnych dopravných komunikácií všade tam, kde to územno-priestorové podmienky umožňujú. Pri návrhu nových lokalít budú v ÚPN riešené nové dopravné komunikácie s minimálne jednostrannými pešími spevnenými chodníkmi.

Turistické trasy a chodníky

V KÚ obce Vyšný Žipov nie sú trasované značkové turistické pešie a cyklistické trasy.

VODNÉ HOSPODÁRSTVO

Vodné toky

Obec Vyšný Žipov z hydrologického hľadiska spadá do základného povodia rieky Topľa pretekajúcej pozdĺž západnej hranice KÚ severojužným smerom a do čiastkového povodia miestnych potokov - Petkovského jarka a potoka Jastrabie, ktoré sú jej ľavostrannými prítokmi.

V správe SVP, š. p. sú toky Topľa, Petkovský jarok, bezmenný ľavostranný prítok Petkovského jarka v rkm zaústenia cca 1,650 s prítokmi /rkm zaústenia cca 0,400; 0,700; a 1,100/ a potok Jastrabie. V zmysle vyhlášky ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 211/2005 Z.z. je vodný tok Topľa zaradený v zozname vodohospodársky významných vodných tokov.

Obec Vyšný Žipov na úseku vodného toku Topľa rkm 37,000 – 38,500 bola zaradená do geografickej oblasti s výskytom potenciálne významného protipovodňového rizika, pre ktoré sa spracovali mapy

protipovodňového ohrozenia /MPO/ a mapy protipovodňového rizika /MPR/. Na základe týchto máp bude určený rozsah inundačného územia rieky Topľa, z čoho vyplynú aj obmedzenia využitia územia v zmysle § 20 zákona č. 7/2010 z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov.

V ÚPN je potrebné vyznačiť záplavové čiary zobrazené na mapách protipovodňového ohrozenia.

Pre ostatné vodné toky pretekajúce v KÚ Vyšný Žipov nebol v čase spracovania Zadania ÚPN orgánom štátnej vodnej správy určený rozsah inundačného územia v zmysle zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Z.z. o priestupkoch v znení neskorších predpisov /vodný zákon/ § 46. Ak nie je určené inundačné územie, vychádza sa z dostupných podkladov o pravdepodobnej hranici územia ohrozeného povodňami, za čo sa považujú aj informácie z minuloročných povodní.

Organizácia SVP, š. p. participovala na vypracovaní prvého plánu manažmentu povodňového rizikapodia Bodrogu, ktorý obsahuje opatrenia na zníženie nepriaznivých následkov záplav. V geografickej oblasti Vyšný Žipov na vodnom toku Topľa sa na zníženie povodňového rizika navrhuje ľavostranná ochranná hrádza v rkm 37,300 – 39,000 v dĺžke 1200 m s ohradzovaním pravého brehu Petkovského jarka.

Pre výkon správy vodných tokov je potrebné ponechať v zmysle § 49 zákona č.364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov pozdĺž oboch brehov vodohospodársky významných tokov voľný pás šírky 10m a pozdĺž drobného vodného toku manipulačný pás šírky 5 m.

Hydromeliorácie a odvodnenie poľnohospodárskej pôdy

Pred realizáciou výstavby v rámci územných konaní na navrhovaných rozvojových plochách výstavby na pôvodne poľnohospodársky využívaných plochách vedľa zastavaného územia obce je potrebné zistiť či na týchto územiach sú zabudované zariadenia pre hydromelioráciu respektíve odvodnenie poľnohospodárskej pôdy u správcu týchto zariadení, ktorým je štátny podnik HYDROMELIORÁCIE /Vrakunská 29, 82563 Bratislava/.

V rámci územných konaní na uvedených územiach je potrebné zistiť, či sú vybudované tieto zariadenia vo vlastníctve príslušných poľnohospodárskych subjektov, ktoré plochy vlastní, respektíve ich spravujú alebo poľnohospodársky využívajú.

Vodný potenciál územia a ochrana zdrojov

Zdravotné stredisko a materská škola sú zásobované pitnou vodou zo zdroja-studne cez akumulčný vodojem. Studňa a vodojem sú umiestnené v areáli Poľnohospodárskeho družstva /dvor PD/ Vyšný Žipov. V záujme ochrany zdravia je potrebné priestorovo chrániť tieto zariadenia a rešpektovať ich ochranné pásma.

Zásobovanie pitnou a prevádzkovou vodou

V obci nie je vybudovaný komplexný systém zásobovania pitnou vodou. KÚ obce západne od intravilánu obce v smere juh-sever prechádza trasa diaľkového prívodu vody DN 100 Starina – Košice. Toto potrubie je potrebné rešpektovať v riešení ÚPN a pri návrhu akýchkoľvek aktivít na predmetnom území dodržať jeho ochranné pásmo v zmysle zákona č. 442/2002 Z.z., t.j. 2,5 m od vonkajšieho pôdorysného okraja potrubia a manipulačné pásmo 10 m po oboch stranách potrubia. V čase spracovania Zadania ÚPN spoločnosť VVS a.s. nepripravovala v riešenom KÚ vyšný Žipov výhľadové aktivity.

V ÚPN je potrebné riešiť napojenie na diaľkový prívod vody Starina – Košice s riešením akumulácie vo vodojeme pre obec Vyšný Žipov.

Potreba vody:

V návrhu ÚPN bude vypočítaná potreba vody pre bytový fond a občiansku vybavenosť. Výpočet zohľadní navrhovaný stav bytového fondu a občianskej vybavenosti.

Potreba akumulácie vodojemu:

Vo vodojeme je potrebné zabezpečiť akumulčný objem pri zohľadnení potreby vody, kapacity zdrojov, požiarnej ochrany a zásoby pre prípad poruchy a výpadku zdrojov.

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd**Splaškové vody:**

Obec nemá vybudovanú verejnú kanalizáciu. V čase spracovania Zadania ÚPN boli čiastočne zrealizované rozvody tlakovej kanalizácie a rozostavaná ČOV v západnej časti KÚ pri rieke Topľa.

V návrhovom období ÚPN sa predpokladá doriešenie koncepcie odkanalizovania obce vzhľadom na aktuálne miestne podmienky v obci /spádovanie odkanalizovaných území, umiestnenie ČOV vzhľadom na plochy obytnej zástavby, navrhovanú trasu cesty I/18 atď./ pri posúdení už doteraz spracovaných dokumentácií a zrealizovaných častí kanalizačných rozvodov.

Množstvo splaškových vôd v obci je úmerné dennej potrebe pitnej vody.

Dažďové vody:

Dažďové vody v zastavanom území obce sú odvádzané priekopami, ktoré sú zaústené do miestneho potoka a jeho prítokov.

V rámci odvádzania dažďových vôd z novonavrhovaných spevnených plôch je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie povrchového odtoku v území a opatrenia na zachytávanie plávajúcich látok tak, aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente v súlade s ustanovením § 36 ods. 17 zákona č. 364/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov /vodný zákon/ a v zmysle požiadaviek NV SR č.269/2010 Z.z. podľa § 9.

ENERGETIKA, TELEKOMUNIKAČNÉ A INFORMAČNÉ SIETE**Zásobovanie elektrickou energiou****VVN VN vedenie:**

KÚ obce Vyšný Žipov prechádza západnou časťou zastavaného územia nadzemné vzdušné VN vedenie 22 kV, z ktorého sú vzdušnými prípojkami napojené stožiarové trafostanice v obci.

Pri návrhu nových rozvojových funkcií v ÚPN - obytnej výstavby, občianskej vybavenosti, rekreácie, výroby a technickej infraštruktúry - na nových plochách, je potrebné v závislosti od konkrétnych podmienok zabezpečiť požadovaný príkon novými trafostanicami alebo výmenou jestvujúcich transformátorov s vyšším inštalovaným príkonom.

NN vedenie:

Elektrická NN sieť v obci je riešená prevažne ako vzdušná na betónových podporných stĺpoch /bodoch/.

Pri návrhu nových rozvojových funkcií v ÚPN – budú riešené nové NN rozvody, ktoré sa napoja na existujúce rozvody alebo na navrhované trafostanice.

Verejné osvetlenie:

Verejné osvetlenie je riešené ako ramienkové na vzdušnom rozvode NN siete.

Energetická bilancia:

V návrhu ÚPN bude bilancia celkového energetického výkonu pre bytový fond vypočítaná podľa príslušnej metodiky. Výpočet energetickej bilancie zohľadní navrhovaný stav bytového fondu a občianskej vybavenosti.

Všeobecné podmienky:

Pri riešení ÚPN je nutné rešpektovať ochranné pásma existujúcich elektrických vedení a zariadení podľa Zákona 251/2012.

V prípade potreby zriadenia ďalších transformáčnych staníc TS v rozvojových lokalitách je potrebné ich umiestniť na verejne prístupné miesta s možnosťou trvalého prístupu. Nové distribučné TS je potrebné navrhovať čo najbližšie do centra predpokladaných odberov. Miesto osadenia nových TS a dĺžky NN vývodov z TS musia zohľadňovať požiadavky na bezpečnosť distribúcie elektriny a kvalitu napätia. Jednotlivé vývody z TS je potrebné navrhovať v závislosti od predpokladaného zaťaženia /cca do 500m/.

Zásobovanie plynom

Vedľa západnej hranice KÚ je trasované diaľkové plynovodné potrubie VTL DN 300 PN 4,0, z ktorého je vedená odbočka do obce Vyšný Žipov do RS umiestenej na západnom okraji intravilánu. Odtiaľ je vybudovaný rozvod STL cez obec s pokračovaním do obce Skrabské.

V ÚPN je potrebné dodržať ochranné a bezpečnostné pásma od existujúcich plynárenských zariadení SPP – distribúcia a. s., zmysle zákona 251/2012 Z.z..

Ďalšie pokyny na výstavbu a prevádzkovanie plynárenských zariadení sú stanovené v zákonných postupoch a ustanoveniach zákona 251/2012 Z.z., zákona č. 50/1976 Z.z., vyhl. MPSVaR SR č. 508/2009 Z.z., vyhl. MH SR č. 265/1999 Z.z. a príslušných STN.

Postup a podmienky budúceho pripájania odberateľov, priemyselných alebo obytných zón na distribučnú sieť v správe SPP – distribúcia a.s. sa nachádzajú v schválenom prevádzkovom poriadku prevádzkovateľa distribučnej siete.

Rozšírenie existujúcich odberateľov plynu, prípadne napojenie novonavrhovaných lokalít obytnej výstavby, zariadení občianskej vybavenosti a podnikateľských subjektov bude v ÚPN riešené novými plynovodnými rozvodmi napojením na prevádzkované plynárenské zariadenia.

V ÚPN bude vypočítaná potreba plynu pre bytový fond a občiansku vybavenosť. Výpočet zohľadní navrhovaný stav bytového fondu a občianskej vybavenosti.

Teplo

Prevažná väčšina objektov bývania a občianskej vybavenosti v obci je zásobovaná teplom z vlastných kotolní napojených na plyn.

Telekomunikačné a informačné siete

Telekomunikačné zariadenia:

Diaľkové káble:

Diaľkové podzemné káble trasované v KÚ obce Vyšný Žipov budú rešpektované a zohľadnené v riešení ÚPN.

Miestna telefónna sieť:

Obec Vyšný Žipov patrí do správy Slovak Telecom a.s. Miestne telekomunikačné rozvody MTS sú zrealizované vzdušné na stĺpoch vedľa komunikácií. V budove Obecného úradu na 1.NP je umiestená rozvodňa.

Stav a nároky na telefonizáciu:

Pre ďalší rozvoj telefónnej siete sa predpokladá stupeň telefonizácie 1,0 – 1,5. Pre občiansku vybavenosť sa predpokladá potreba cca 30 liniek.

Pri riešení projektových dokumentácií nových a upravovaných miestnych komunikácií, plánovaných lokalít pre novú obytnú výstavbu /BD a RD/, resp. lokalít pre podnikateľskú činnosť a pod., je potrebné vymedziť koridor – trasu pre následné uloženie tf. káblov, pričom pri návrhu umiestnenia trasy tf. káblov je potrebné postupovať so zohľadnením ostatných existujúcich, resp. novobudovaných inžinierskych sietí v rámci platných priestorových noriem. Nové trasy tf. káblov budú vedené prevažne pozdĺž komunikácií v koridore s ostatnými inžinierskymi sieťami pokiaľ to priestorové podmienky vzhľadom na požadované odstupové vzdialenosti umožňujú. Napojovacie body pre telefónne stanice novej obytnej výstavby /BD a RD/ ako aj občianskej vybavenosti, rekreácie a výroby budú konkrétne riešené ako súčasť územno-právneho konania výstavby novej konkrétnej lokality.

Zariadenia siete mobilných telefónov:

Pre účely mobilnej telefónnej siete slúži stožiarový vykryvateľ umiestnený v severovýchodnej časti KÚ na kopci Krajná hora.

Miestny rozhlas:

Miestny rozhlas je ovládaný z rozhlasovej ústredne situovanej v budove Obecného úradu. Odtiaľ je vedený vzdušný vývod prevažne na oceľových stĺpoch verejného osvetlenia, na ktorých sú osadené reproduktory.

Príjem TV signálu:

Príjem televízneho signálu je zabezpečený satelitmi respktíve pomocou televíznych antén /vysielač Dubník/ osadených na strechách domov. V severovýchodnej časti KÚ je na kopci Krajná hora umiestnený stožiarový televízny vykrývač.

11. POŽIADAVKY NA OCHRANU PRÍRODY A TVORBU KRAJINY, KULTÚRNEHO DEDIČSTVA, NA OCHRANU PRÍRODNÝCH ZDROJOV, LOŽÍSK NERASTOV A VŠETKÝCH ĎALŠÍCH CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ A ICH OCHRANNÝCH PÁSIEM VRÁTANE POŽIADAVIEK NA ZABEZPEČENIE EKOLOGICKEJ STABILITY ÚZEMIA

OCHRANA PRÍRODY A TVORBA KRAJINY

CHRÁNENÉ ÚZEMIA A OCHRANNÉ PÁSMA

V katastrálnom území obce Vyšný Žipov sa z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny v súvislosti so zákonom OPaK nachádzajú resp. do neho zasahujú:

Chránené územia národnej siete:

- **Prírodná pamiatka PP Žipovské rameno /PP5/** (vyhlásená v roku 1990, výmera 22724 m²) – zvyšok mŕtveho ramena Topľa so zachovanými brehovými porastami. Na jej území platí 5. stupeň územnej ochrany a po jej obvode je určené ochranné pásmo - pás územia o šírke 60 m, na ktorom platí 3.stupeň územnej ochrany podľa § 17 ods. 8 zákona OPaK.

V blízkosti severozápadnej časti obce medzi zástavbou rodinných domov a riekou Topľa sa nachádza pozostatok pôvodného koryta rieky Topľa – mŕtve rameno rieky Topľa s pôvodnou pobrežnou vegetáciou a vodnými druhmi rastlín. Mŕtve rameno je vhodným prostredím pre liahnutie sa obojživelníkov – skokanov, ropúch a kuniek.

Chránené územia európskej siete chránených území / NATURA 2000:

- Nie sú v KÚ vymedzené.

V katastrálnom území obce Vyšný Žipov sú ŠOP SR evidované prírodné biotopy európskeho a národného významu:

Biotopy európskeho významu:

- bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy;
- nížinné a podhorské kosné lúky;

Biotopy národného významu:

- dubovo-hrabové lesy karpatské;
- mezofilné pasienky a spásané lúky.

ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY

Regionálne prvky ÚSES

Podľa Generelu NÚSES a ÚPN VÚC Prešovského kraja (2009) sa v katastrálnom území obce Vyšný Žipov zasahujú alebo do neho zasahujú prvky územného systému ekologickej stability na regionálnej úrovni:

- **RBc Úsek Topľa od Žipova po Sol'** /RBc27/ - vrbvo-topoľové brehové porasty s výskytom chránenej a ohrozenej fauny;
- **RBk Topľa** /RBk34/ - vrbvo-topoľové a vrbvo-jelšové brehové porasty, aluviálne lúky s výskytom chránenej a ohrozenej fauny a flóry.

Miestne prvky územného systému ekologickej stability - MÚSES

V KÚ obce Vyšný Žipov sa nachádzajú miestne biokoridory (hydricko-terestrické), ktoré sa konkrétne vymedzia v riešení ÚPN.

Ďalšími významnými prvkami ekologickej stability sú porasty rozptýlenej mimolesnej zelene, najmä v okolí ciest, vodných tokov, terénnych strží, ktoré je potrebné v maximálnej možnej miere chrániť.

CHRÁNENÉ PARKY A CHRÁNENÉ STROMY

V KÚ obce Vyšný Žipov nie sú evidované chránené parky ani chránené stromy.

EKOSTABILIZAČNÉ OPATRENIA

- Realizácia zásahov, ktoré môžu poškodiť alebo zničiť biotop európskeho alebo národného významu, podlieha z hľadiska ochrany záujmov prírody vydaniu súhlasu orgánu ochrany prírody a krajiny - obvodného úradu životného prostredia podľa § 6 ods.2 zákona OPaK ak orgán ochrany prírody vo svojom vyjadrení upozorní, že navrhovaná činnosť je poškodením alebo zničením biotopu.
- Do chránených území prírody /PP/ nenavrhovať také aktivity, ktoré by mohli ohroziť predmet ochrany týchto území.
- Prvky ÚSES na všetkých úrovniach je potrebné akceptovať ako územia ochrany prírody s ekostabilizačnou funkciou a nezasahovať do nich takými aktivitami, ktorými by bola narušená ich funkcia.
- Minimalizovať stavebnú činnosť v alúviách vodných tokov ako i v podmáčaných a zamokrených lokalitách.
- Pozdĺž vodných tokov zachovať disponibilné plochy pre výsadbu sprievodnej a brehovej vegetácie, predovšetkým mimo t.č. vymedzeného zastavaného územia.
- Navrhnuť plochy na realizáciu náhradnej výsadby za asanované dreviny.
- Zachovať ochranu krajinných scenérií a krajinného obrazu pred znehodnotením nevhodným umiestňovaním stavieb.

OCHRANA KULTÚRNEHO DEDIČSTVA

Kultúrno-historické požiadavky

Obec je doložená z roku 1363 ako Kysisop, neskôr ako Isopov, Kisisopou /1410/, Slowensky Žipow /1773/, Vyšný Žipov /1948/; po maďarsky Tapolyizsép.

Obec patrila panstvu Skrabské, neskôr Čičava, v 18. storočí komore. V roku 1443 mala 31 usadlostí, v roku 1787 mala obec 57 domov a 472 obyvateľov, v roku 1828 mala 64 domov a 487 obyvateľov. Zaoberali sa drevorubačstvom, povozníctvom. Mnohí sa zúčastnili na roľníckom povstaní v roku 1831 a spustošili miestny kaštieľ. Za I. ČSR sa obyvatelia zaoberali prevažne poľnohospodárstvom.

V Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ďalej ÚZPF) v registri nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok (ďalej NKP) sú v KÚ obce Vyšný Žipov evidované nehnuteľné národné kultúrne pamiatky:

1. **Kostol** – č. ÚZPF – 4752/1, parc. č. KN-C 423 – neskorobarokový rímskokatolícky kostol Mena Panny Márie z 1. polovice 18. storočia, so zmenami v roku 1945, po roku 1999 prebehla obnova fasády. Jednoduchá obdĺžniková loď s polygonálnym zakončením presbytéria s valenou klenbou s lunetami. Na severnej strane je situovaná sakristia, na západe vstavaná veža s novou ihlanovou strechou. Vstupný portál s profilovanou kamennou šambránou má na čelnej rímse štylizovanú mušľu.
2. **Kaštieľ** – č. ÚZPF – 403/1, parc. č. KN-C 22/2 – klasicistická kúria z 1. polovice 19. storočia, po roku 1993 čiastočná obnova. Je to jednopodlažná budova s poschodovým stredným rizalitom. Architektonické riešenie stavby svedčí o užších vzťahoch ku košickému klasicizmu /staviteľ Belaagh/.

3. **Hrob s náhrobkom** – č. ÚZPF – 4728/1, parc. č. KN-C 41/1 – hrob Eduarda Bujanoviča /*1777+1855/, zvaného Telek, náhrobok v romantizujúcom slohu z roku 1855.

4. **Sídlisko** – č. ÚZPF – 4782/1 – viackultúrne stredisko v intraviláne obce z obdobia praveku, mladšej doby kamennej, doby bronzovej, staršej doby železnej a stredoveku.

Na ploche národných kultúrnych pamiatok je nevyhnutné dodržať ustanovenia § 27 a § 32 pamiatkového zákona. Kultúrne pamiatky sa vyznačia v grafickej časti ÚPN vhodnou grafickou značkou.

Krajský pamiatkový úrad Prešov určil na základe evidovaných archeologických lokalít územia s predpokladanými archeologickými nálezmi:

1. Historické jadro obce – územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia stredoveku až novoveku /najstaršia písomná zmienka k roku 1321/. Intravilán obce je polykultúrnym strediskom, ktoré predstavuje NKP Sídlisko, č. ÚZPZ 4782/1:

- záhrada domu č. 141 – nálezy z obdobia praveku,
- záhrada J. Hudáka /č.d. 248?/ - nálezy zo staršej doby železnej a stredoveku,
- medzi cestou a domom M. Pališina /č.d. 184?/ - nálezy z doby bronzovej,
- stavba domu Š. Novického - nálezy z mladšej doby kamennej, doby bronzovej a včasného stredoveku,
- záhrada domu č. 314 /J. Vagaský/ - nálezy z mladšej doby bronzovej a stredoveku.

Ojedinelé a bližšie nelokalizované nálezy:

2. areál školy – nálezy kamennej industrie z neskorej doby kamennej?.

Územia s predpokladanými a evidovanými archeologickými nálezmi budú zahrnuté do textovej časti a vyznačené v grafickej časti územnoplánovacej dokumentácie.

Krajský pamiatkový úrad Prešov v zmysle pamiatkového zákona v spolupráci s príslušným stavebným úradom, pri vykonávaní akejkoľvek stavebnej, či inej hospodárskej činnosti, zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezísk, aj mimo vyššie uvedených území s evidovanými predpokladanými archeologickými nálezmi, v procese územného a stavebného konania.

V obci sa nachádzajú aj ďalšie objekty neevidované v ÚZPF s architektonickými, historickými a kultúrnymi hodnotami v obci, ktoré sa vyznačujú sa pôvodnými znakmi architektúry regiónu je vhodné zaradiť medzi pamätihodnosti obce. Obec si môže v zmysle § 14 zákona č. 49/2002 O ochrane pamiatkového fondu zaviesť evidenciu pamätihodností obce. Do evidencie pamätihodností možno zaradiť hnutelné a nehnuteľné veci, kombinované diela prírody a človeka, historické udalosti, názvy ulíc, katastrálne a zemepisné názvy viažuce sa k histórii a osobnostiam obce. K pamätihodnostiam je možné zaradiť aj staré stromy v katastri, božie muky, kríže a iné objekty. Krajský pamiatkový úrad Prešov na požiadanie poskytne obci v zmysle svojho vyjadrenia metodickú a odbornú pomoc pri evidovaní pamätihodností.

ZOSUVNÉ ÚZEMIA

V KÚ obce Vyšný Žipov nie sú zaregistrované zosuvné územia. Predmetné územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika.

ZDROJE A ŤAŽBA NERASTNÝCH SUROVÍN

V KÚ obce Vyšný Žipov sa nenachádzajú zistené výhradné ložiská nerastov /zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva – banský zákon – v znení neskorších predpisov/.

V KÚ obce Vyšný Žipov nie sú evidované objekty, na ktoré by sa vzťahovala ochrana ložísk nerastných surovín a nie sú v ňom evidované staré banské diela v zmysle § 35 ods.1, zákona č.44/1988. V KÚ obce nie sú určené prieskumné územia pre vyhradené nerasty.

12. POŽIADAVKY Z HĽADISKA OCHRANY TRÁS NADRADENÝCH SYSTÉMOV DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA

V ÚPN je potrebné v riešenom katastrálnom území obce Vyšný Žipov rešpektovať trasy nadradených systémov v oblasti dopravného vybavenia:

- navrhovaná trasa rýchlostnej komunikácie 1/18 Lipníky – Ubl'a;
- cesta III. triedy č. 3608 /018216/ - v trase Čierne nad Topľou - Vyšný Žipov – Skrabské;
- cesta III. triedy č. 3609 /018217/ - v trase križovatka s III/3608 Vyšný Žipov – Petkovce;

V ÚPN je potrebné v riešenom katastrálnom území obce Vyšný Žipov rešpektovať trasy nadradených systémov v oblasti technického vybavenia:

- vodovodný rozvod VS Starina – Košice, potrubie OC DN 100;
- vzdušné VN 22 kV vedenie;
- VTL a STL plynovod;
- diaľkové káble.

13. POŽIADAVKY VYPLÝVAJÚCE NAJMÄ ZO ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY PRED POVODŇAMI A CIVILNEJ OCHRANY OBYVATELSTVA

Záujmy obrany štátu a CO

Obec Vyšný Žipov je riadená Odborom civilnej ochrany a krízového riadenia ObÚ Vranov n. T.. Obec má v grafickej forme spracovaný „Plán ukrytia obce Vyšný Žipov“ so súhrnným prehľadom o úkrytoch - „Zoznam protiradiačných úkrytov budovaných svojpomocou“, „Plán výdaja PIO“ a „Inventarizácia prostriedkov individuálnej ochrany /PIO/“ so skladom CO v budove MŠ a výdajným miestom CO v budove Kultúrneho domu.

V návrhovom období územného plánu sa predpokladá rozvoj obce obytnou výstavbou prevažne v rodinných domoch a v menšom rozsahu v malopodlažných rodinných domoch. Pri novej výstavbe obytných budov sa určia objekty pre účely CO na vytváranie úkrytov budovaných svojpomocne v závislosti od spádových vzdialeností v súlade so spracovaným „Plánom ukrytia obce Vyšný Žipov“. Priestory úmerné kapacite pre nové úkryty je potrebné vytvoriť v prípade rozvoja funkcií občianskej vybavenosti, rekreácie a podnikateľských výrobných aktivít v nových resp. prestavovaných objektoch výroby. Požiadavky na ochranné stavby budú riešené v súlade s vyhláškou MV SR 532/2006 Z.z. v znení neskorších predpisov „o podrobnostiach na zabezpečenie stavebno-technických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany“.

Ochrana pred požiarmi

Obec mala v čase spracovania Zadania ÚPN pripravený účelový priestor pre hasičskú zbrojnicu vo voľných garážach pri budove Obecného úradu. V návrhovom období je potrebné tieto priestory kvalitatívne a priestorovo upraviť /prestavba/ tak, aby vyhovovali požiadavkám pre umiestenie hasičského vybavenia. Zároveň je potrebné doplniť a modernizovať hasičské vybavenie /hasičské auto so striekačkou, protipovodňový vozík a pod./.

Obec nemala v čase spracovania Zadania ÚPN vybudovaný vodovod. V návrhovom období sa uvažuje s vybudovaním verejného obecného vodovodu /s hydrantami/, ktorý bude zdrojom vody na hasenie požiarov. V ÚPN budú koncepčne navrhnuté verejné rozvody vodovodu. Zdroje vody na hasenie požiarov a hasiace zariadenia sa musia v návrhovom období ÚPN zabezpečiť a udržiavať v použiteľnom stave v súlade s § 15 odst.1 písm. e) zákona NR SR č. 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov v návaznosti na vyhlášku MV SR č. 699/2004 Z.z. o zabezpečovaní stavieb vodou na hasenie požiarov.

V návrhovom období ÚPN je potrebné zabezpečiť údržbu hasičskej zbrojnice, zabezpečiť zdroje pitnej vody na hasenie požiarov a udržiavať ich v použiteľnom stave v súlade s § 15 odst. 1 písm. e/ zákona NR SR č. 34/2001 Z.z. o ochrane pred požiarimi v znení neskorších predpisov.

Voľné nástupné plochy prízjazdové cesty je potrebné označovať a trvalo udržiavať v súlade s § 15 odst. 1 písm. f) zákona NR SR č. 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarimi v znení neskorších predpisov.

Podmienky požiarnej ochrany a ochrany pred povodňami v obci musia byť v návrhovom období územného plánu zabezpečované v súlade s všeobecne platnými predpismi a normami.

Ochrana pred povodňami

V rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového splachu je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie „pridaného odtoku“ v území tak, aby odtok z daného územia do recipientu nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente /retencia dažďovej vody a je využitie, infiltrácia dažďových vôd a pod./.

V návrhovom období ÚPN sa uvažuje s realizovaním protipovodňových úprav určených úsekov rieky Topľa a Petkovského potoka. Potrebné úpravy vodných tokov a súvisiace opatrenia požadované v KÚ z dôvodu zabezpečenia ochrany pred povodňami sú uvedené v kapitole tohto Zadania č.10. „Požiadavky na riešenie rozvoja dopravy a koncepcie technického vybavenia“, v časti „Vodné hospodárstvo“.

Z hľadiska ochrany pred povodňami je potrebné vytvoriť komplexný systém odvádzania dažďových vôd, vybudovať nad zastavaným územím záchytné priekopy a vykonať úpravy miestnych tokov /nevyhnutné regulácie, úpravy brehov/.

14. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA S PRIHLIADNUTÍM NA HISTORICKÉ, KULTÚRNE, URBANISTICKÉ A PRÍRODNÉ PODMIENKY ÚZEMIA VRÁTANE POŽIADAVIEK NA STAVBY UŽÍVANÉ OSOBAMI S OBMEDZENOU SCHOPNOSŤOU POHYBU

PRIESTOROVÉ USPORIADANIE ÚZEMIA

Obec Vyšný Žipov je kompaktné sa rozvíjajúce vidiecke sídlo. Priestorovo-objektová skladba urbanistickej štruktúry zohľadňuje funkčné členenie a organizáciu územia. Je prevažne vhodne lokalizovaná na vymedzených funkčných plochách a má mierku zodpovedajúcu vidieckemu sídlu v prírodnom prostredí na rovinnej nive v blízkosti ľavého brehu rieky Topľa. Urbanistickú štruktúru obce tvorí v prevažnej miere zástavba samostatne stojacich rodinných domov, ktorá je rovnomerne rozložená na severnej a južnej strane miestneho Petkovského potoka. V obci nie je vytvorený kompaktný centrálny priestor námestia. Centrum obce je umiestnené v širšom neohraničenom priestore kríženia hlavných kompozičných osí /Petkovský potok so súbežnou pravoúhlo zalomenou cestou III. triedy/. Hlavné kompozičné objekty obce - rímsko-katolícky, evanjelický kostol a klasicistický kaštieľ - sú umiestnené v ťažiskovej /centrálnej/ časti obce pri ceste III. triedy.

Objekty občianskej vybavenosti - kultúrny dom, obecný úrad a pošta, potraviny a pohostinstvo, školské zariadenia /ZŠ, MŠ/, zdravotné stredisko, kostoly, dom smútku, prevádzky obchodov a služieb - sú 1 až 2-podlažné.

Požiadavky na priestorové usporiadanie územia

- Centrum obce bude aj naďalej definované v ťažiskovej časti sídla v pôvodnej polohe s prehľadným vymedzením funkcií občianskej vybavenosti, dopravy (pešie plochy, parkovanie, komunikácie) a verejnej zelene.

- Nová výstavba rodinných domov bude rešpektovať výškovú hladinu existujúcej zástavby - do 2 nadzemných podlaží, v oddôvodnených prípadoch do 3 nadzemných podlaží pri realizácii podkrovia. Výškovú hladinu do 3 nadzemných podlaží je vzhľadom na prírodný charakter a mierku okolitého

prostredia potrebné rešpektovať aj v prípade výstavby malopodlažných bytových domov, objektov občianskej vybavenosti, rekreácie a výroby.

- Voľné priestorové medzery v urbanistickej štruktúre zastavanej časti obce sa budú dopĺňovať výstavbou, aby sa zabezpečila priestorová kompaktnosť a kontinuita urbanistickej štruktúry sídla;

- V obci sa v malom rozsahu zachovali plochy kde prevláda staršia zástavba. V týchto územiach je vhodné riešiť prestavbu, resp. rekonštrukciu domov tak, aby bola zachovaná pôvodná urbanistická parcelizácia a dodržaná mierka prostredia a objektov.

FUNKČNÉ ČLENENIE A ORGANIZÁCIA ÚZEMIA

Z funkčného hľadiska riešený sídelný útvar - obec Vyšný Žipov - charakterizuje:

- prevládajúca funkcia: obytná /prevažne RD, menej malopodlažné BD/;

- sprievodná funkcia: výrobná /poľnohospodárska výroba, hospodársky dvor/;

- doplnková funkcia: lokálna miestna rekreácia /riečka Topľa, turistika – prepojenie na blízke atraktívne prírodné prostredie Slanských vrchov/.

Plochy katastrálneho územia obce Vyšný Žipov sú funkčne využívané v závislosti od prírodných podmienok (výškové členenie reliéfu krajiny, poloha rieky Topľa a miestnych potokov) a polohy nadradených komunikačných osí (cesty III. triedy). Juhovýchodnú časť celkovo mešieho KÚ obce zaberajú lesy na nízkych pahorkoch rozložených vedľa ľavej strany nivy rieky Topľa. Poľnohospodárske pôdy sú rozložené prevažne v juzápadnej a severozápadnej časti KÚ pri ľavom brehu rieky Topľa.

Prevažnú väčšinu funkčných plôch v zastavanom území obce tvoria plochy obytnej zástavby samostatne stojacich rodinných domov so záhradami v zadných častiach pozemkov. V západnej časti obce je pri ceste III. triedy a v juhozápadnej časti obce na okraji zástavby rodinných domov sú umiestnené 2 bytové 3-podlažné domy.

V centre obce je umiestnená prevažná väčšina zariadení občianskej vybavenosti - obecný úrad, pošta, materská škola, kultúrny dom /sála/, zdravotné stredisko, pohostinstvo a predajne potravín s rozličným tovarom. Areál základnej školy je umiestnený na západnom okraji zastavaného územia obce a futbalové ihrisko na okraji južnej časti obce. Kostoly /evanjelický a rímsko-katolícky/ sú umiestnené v centre obce. Cintorín s domom smútku je umiestnený na severnom okraji zastavaného územia.

Areál poľnohospodárskeho dvora /PD/ je umiestnený na územne pomerne rozsiahlej ploche v severovýchodnej časti obce /medzi pravým brehu rieky Petkovského potoka cestou III. triedy/. V areáli PD sú umiestnené menšie prevádzky drevovýroby a autoservisu.

Požiadavky na funkčné členenie a organizáciu územia

- Hlavnou funkciou sídla bude aj naďalej bývanie formou samostatne stojacich rodinných domov;

- Funkcie občianskej vybavenosti budú primárne rozvíjané v rámci širšieho centrálného priestoru obce;

- Funkcie verejnej občianskej vybavenosti sa vhodnými úpravami podporia pre ich integrovanie do organizmu obce - doplnenie verejnej zelene, úprava peších spevnených plôch, doplnenie drobnej architektúry, doplnenie vhodných funkcií občianskej vybavenosti vybavenosti atď..

- Dobuduje sa technická infraštruktúra pre existujúce a navrhované zastavané časti obce,

- Verejné funkčné plochy a stavby verejnej občianskej vybavenosti budú riešené tak, aby umožnili prístup osôb s obmedzenou schopnosťou pohybu;

- Riešenie ÚPN zohľadní majetkové vzťahy v obci, pokiaľ zásadne neobmedzujú navrhovanú urbanistickú koncepciu.

ZÁSADY PRE VYPRACOVANIE URBANISTICKEJ KONCEPCIE

Územný rozvoj obce bude rešpektovať prírodné podmienky /poloha rieky Topľa a potokov, konfigurácia terénu, poloha lesných porastov, hodnotnejšie poľnohospodárske pôdy – ochrana PPF/, a územno-technické danosti /trasy ciest I. a III. triedy, poloha výrobného areálu/.

Obec Vyšný Žipov bude kompaktné sa rozvíjajúce vidiecke sídlo, ktorého hlavné smery rozvoja sú na voľných disponibilných plochách po obvode urbanistickej štruktúry hlavne juhovýchodným a severným smerom. Rozvojová koncepcia obce bude rešpektovať potenciál súčasného zastavaného územia.

V návrhu územného plánu obce Vyšný Žipov bude riešené funkčné členenie katastrálneho územia obce, ktoré zohľadní doterajší vývoj obce a určenú rozvojovú koncepciu. Ďalej bude určený spôsob využitia plôch vymedzených funkcií za predpokladu dodržania limitných ukazovateľov ich prevádzkovania.

15. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE BÝVANIA, OBČIANSKEHO VYBAVENIA, SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY, REKREÁCIE A VÝROBY

BÝVANIE

Bytový fond v obci

Byty sú sústredené prevažne v rodinných domoch /RD/. V obci sú vybudované 2 malopodlažné /3-podlažné/ bytové domy /BD/ v 2 lokalitách - na okraji vstupnej západnej časti obce je pri ceste III. triedy a v juhozápadnej časti obce na okraji zástavby rodinných domov. V každom BD je umiestnených 6 bytových jednotiek /BJ/.

Väčšina obývaných domov /RD a BD/ bola postavená v krátkom období po 2. svetovej vojne a v nedávnom období 60-tych až 90-tych rokov 20. storočia. Sú prevažne v dobrom alebo vyhovujúcom stavebno-technickom stave. V štruktúre bytového fondu podľa materiálov nosných múrov prevládajú budovy murované z keramických a pórobetónových tvaroviek prípadne kombinované s kameňom.

Na základe zistených údajov bol stav bytového fondu v obci nasledovný:

- Rodinné domy: 259 /obývaných/ +45/neobývaných = 303 BJ
- Bytové domy: 12 BJ.

Priemerná obložnosť v obci

Pri počte 1216 obyvateľov na 315 bytových jednotiek /BJ/ bola v čase spracovania Zadania ÚPN obložnosť 3,86 obyv./BJ. Vzhľadom na demografické zloženie obce, celkové prognózy vývoja osídlenia v regióne a vyšší počet neobývaných domov sa predpokladá v návrhovom období územného plánu približné zachovanie pôvodnej obložnosti 3,80 obyv./BJ.

Rozvojové predpoklady bývania

Bytové domy:

V ÚPN budú riešené plochy pre 2 nové malopodlažné /do 3.NP/ bytové domy v 2 lokalitách – v centre obce prestavbou budovy pôvodného nevyužívaného domu služieb /cca 12 BJ/ a v južnej časti obce voľnej ploche na okraji zastavaného územia obce /do cca 12 BJ/.

Rodinné domy:

Rozvoj plôch pre funkciu bývania v rodinných domoch bude v ÚPN riešený na voľných plochách po obvode existujúcej urbanistickej štruktúry obce hlavne východným smerom a v menšom rozsahu južným a severným smerom. V zastavanom území obce je potrebné využiť všetky voľné nezastavané pozemky /medzery/ v zástavbe rodinných domov pokiaľ to územno-priestorové pomery umožňujú.

Predpoklady vývoja bytového fondu

Na základe súčasného počtu obyvateľov, demografickej skladby, očakávaných trendov a polohy v urbanistickej štruktúre regiónu je možné rozvoj výstavby v návrhovom období ÚPN plánu predpokladať v rozsahu do cca 49 BJ.

- Z toho v rodinných domoch: do cca 25 BJ,
- Z toho v bytových domoch: do cca 24 BJ.

Existujúce nevyužívané rodinné domy v obci tvoria vhodný potenciál pre prestavbu.

Na plochách s funkciou bývania v rodinných domoch sa pripúšťajú ako doplnkové nerušiacie funkcie občianskej vybavenosti /obchod a služby/ a funkcie drobnej nerušiacej /remeselnej/ výroby. K funkcii bývania v rodinných domoch môžu byť priradené aj doplnkové plochy a objekty slúžiace ako hospodárske zázemie. Na plochách bývania je neprípustné umiestnenie prevádzok vplývajúcich na okolie hlukom, prachom a zamorením každého druhu, veľkochov úžitkových zvierat za účelom predaja a veľkokapacitné mechanizované pestovanie.

OBČIANSKA VYBAVENOSŤ A SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

Sociálna infraštruktúra

Školské a výchovné zariadenia:

- **Materská škola** – Je umiestnená v centrálnej časti obce. V MŠ sú v prevádzke 2 triedy. V objekte je výdajňa stravy. V čase spracovania Zadania ÚPN navštevovalo MŠ cca 40 detí.
- **Základná škola** – Areál ZŠ pre 1. a 9. ročník je umiestnený na okraji západnej časti obce. V ZŠ je zriadených 12 tried a v čase spracovania Zadania ÚPN ju navštevovalo celkovo cca 250 žiakov z Vyšného Žipova a priľahlých obcí Skrabské, Petkovce a Zlatník. V areáli školy je vybudované multifunkčné ihrisko. V návrhovom období ÚPN sa uvažuje s vybudovaním telocvične v areáli ZŠ.

Zdravotnícke zariadenia:

- **Zdravotné stredisko** – Je umiestnené v centre obce pri križovatke cesty III. triedy vedľa ľavého brehu Petkovského potoka v prízemnom objekte. V spoločnom zariadení sú umiestnené zdravotnícke a súvisiace funkcie:

- **Všeobecný lekár /ambulancia/**,
- **zrušené /neprevádzkované/ pôvodné ambulancie Zubného lekára a Detského lekára**

Zariadenia sociálnej starostlivosti:

- **Profesionálna opatrovateľská služba** - Obec má zriadenú od roku 2005. Pracujú v nej 2 opatrovateľky /na polovičný úväzok/.
- V obci sa v návrhovom období ÚPN uvažuje so zriadením **Denného stacionára** pre poskytovanie služieb dôchodcom a postihnutým občanom. Pre funkciu sú vhodné voľné priestory v budovách - MŠ, Kultúrneho domu, Obecného úradu alebo pôvodnej cirkevnej evanjelickej školy.

Obchod a služby

Obchodná sieť:

Prevádzky potravinového typu:

- **Potraviny /COOP Jednota/**,
- **Potraviny v bývalom DS** - Prevádzka je umiestnená v centre obce na 1.NP 2-podlažnej budovy pôvodného Domu služieb. Vzhľadom na pripravovaný zámer prestavby pôvodnej budovy DS na bytový dom sa v návrhovom období ÚPN uvažuje s presunutím prevádzky potravín do voľných priestorov inej budovy v centre obce.

Potraviny Gabi.

Prevádzky pohostinstiev, bary, bufety, herne:

- **Pohostinstvo /Jednota**
- **Vinárň v kaštieli** – V čase spracovania Zadania ÚPN nebola prevádzkovaná.

Reštauračné stravovacie zariadenia a prevádzky:

- Nie sú v obci vybudované. Čiastočne túto funkciu kumuluje pohostinstvo Jednota + predaj „pizze“.

Obchodné prevádzky s priemyselným tovarom:

- **Elektroservis.**

Nevýrobné služby:

- **Kaderníctvo,**
- **Autoservis na PD,**
- **Umelecké kováčstvo.**

Zásady pre novozriadované prevádzky obchodnej siete a verejného stravovania:

- pri umiestňovaní prevádzok obchodov a služieb je potrebné prioritne využiť lokality a plochy v centre obce, pri hlavných komunikáciách a pri križovatkách ciest,
- nové prevádzky obchodov a služieb môžu zriaďované aj ako doplnkové funkcie na funkčných plochách bývania v rodinných domov a na plochách občianskej vybavenosti,
- nové prevádzky obchodov a služieb môžu byť vytvárané po splnení požadovaných hygienických, požiarnych, bezpečnostných a architektonických kritérií a nárokov,
- prevádzky nesmú svojou činnosťou negatívne ovplyvňovať okolitú obytnú zástavbu.

Ostatná vybavenosť

Verejná administratíva, správa a riadenie:

- **Obecný úrad** - Je umiestnený na 2.NP v 2-podlažnej budove pri miestnej komunikácii ceste v blízkosti križovatky s cestou III. triedy v centre obce. V budove je umiestnená matrika a obradná /svadobná/ sieň.
- **Hasičská zbrojnica** – Pre umiestnenie hasičskej techniky a vybavenia sa v návrhovom období uvažuje s prestavbou a využitím priestorov pôvodných garáží v budove Obecného úradu.
- **Pošta** - Je umiestnená na 1.NP budovy obecného úradu s priradenou funkciou poštovej banky.

Kultúra:

- **Kultúrno-spoločenská sála** - Je umiestnená v kultúrnom dome. Kapacita je cca 250 osôb. K sále je priradená aj kuchyňa.
- **Knižnica** - Je zriadená v budove obecného úradu.
- **Klub dôchodcov** - Je zriadený v budove kultúrneho domu.

Telovýchova a šport:

- **Futbalové ihrisko** - Je umiestnené v juhozápadnej okrajovej časti obce. V areáli je vybudovaná „Športová budova“ s malou tribúnou a malou telocvičňou. V objekte sú umiestnené hygienicke priestory – WC a šatne.
- **Tenisové ihrisko** – Je vybudované v spoločnom areáli s futbalovým ihriskom.
- **Posilňovňa v OcÚ** – Je umiestnená v suterénnych priestoroch budovy Obecného úradu.

Zariadenia duchovnej sféry:

- **Rímsko-katolícky kostol** – Je umiestnený v centre obce na pozemku umiestnenom západne pri ceste III. triedy. Má kapacitu cca 100 osôb.
- **Evanjelický kostol** - Je umiestnený v centre obce na pozemku umiestnenom východne pri ceste III. triedy. Má kapacitu cca 200 osôb.
- **Evanjelická fara so spoločenskou miestnosťou** – Budova je umiestnená v centre obce pri ceste III. triedy vedľa objektu evanjelického kostola. Spoločenská miestnosť má kapacitu cca 100 osôb
- **Dom smútku** - Je postavený pri cintoríne v severnej časti obce. Kapacita objektu je cca 120 osôb.
- **Cintorín** - Je umiestnený v severnej časti obce pri ceste III.triedy na okraji zastavaného územia. V ÚPN bude riešené zväčšenie plochy cintorína východným smerom na voľnom pozemku v zastavanom území.

REKREAČIA A CESTOVNÝ RUCH

KÚ obce Vyšný Žipov nepatrí medzi územia určené pre širší cestovný ruch. Rekreačný potenciál územia obce je vhodný pre krátkodobú miestnu rekreáciu s celoročným využitím s hlavnými druhmi rekreačných činností: turistika, rybárstvo, poľovníctvo. Obyvatelia regiónu radi navštevujú blízke Slanské vrchy /turistika, cykloturistika, v menšom rozsahu lyžovanie/. Cez KÚ obce Vyšný Žipov nie sú trasované značkované turistické pešie a cyklistické trasy. V KÚ obce nie sú umiestnené rekreačné zariadenia.

Rozvojové predpoklady rekreácie

Perspektívne sú v KÚ obce vytvorené podmienky aj pre rozvoj miestnej agroturistiky. Realizovanie konkrétnych aktivít v tejto oblasti je spoločnou záležitosťou obce, občanov i podnikateľov – potenciálnych investorov, predovšetkým z radov miestnych živnostníkov.

HOSPODÁRSTVO

Výrobné zariadenia veľkokapacitné regionálneho a vyššieho významu

V KÚ obce Vyšný Žipov nie sú umiestnené veľkokapacitné výrobné zariadenia regionálneho a vyššieho významu.

Výrobné prevádzky v obci

- **Drevovýroba Brione** – Prevádzka je umiestnená na časti plochy poľnohospodárskeho dvora v severovýchodnej časti obce. Plocha prevádzky je cca 300 m².

Prevádzky nerušiacej podnikateľskej výroby musia mať zabezpečenú dopravnú a technickú obsluhu výrobných funkčných plôch a musia spĺňať hygienické, protipožiarne a bezpečnostné kritériá (hlučnosť, prašnosť, zamorenia všetkých druhov odstupové vzdialenosti a pod.).

Poľnohospodárstvo

Plochy poľnohospodárskej pôdy sú rozložené prevažne v juhozápadnej a severozápadnej časti KÚ obce Vyšný Žipov na údolnej nive pozdĺž ľavého brehu rieky Topľa. Poľnohospodárska rastlinná výroba v KÚ sa orientuje na pestovanie obilnín, d'atelinotráv, krmných a technických plodín. Živočišna výroba sa sústreďuje na chov dobytka, produkciu, spracovanie a predaj mlieka.

V prípade realizácie stavieb a zariadení na chov farmových zvierat v návrhovom období ÚPN je potrebné dodržať platnú legislatívu vo veterinárnej službe.

Areály poľnohospodárskej výroby:

- **Pestovateľská škôlka** – Areál je umiestnený vo vzdialenej severozápadnej časti KÚ. Zameriava sa na pestovanie ovocných stromov s predajom stromčekov a sadeníc a na pestovanie ovocia na predaj.

Areály živočišnej výroby:

- **PD Vyšný Žipov** - Areál poľnohospodárskeho dvora je umiestnený v severovýchodnej časti obce. V čase spracovania Zadania ÚPN bolo v hospodárskych objektoch PD chovaných cca 200 ks hovädzieho dobytka.

- **Rodinná farma** – Je umiestnená v severozápadnej časti zastavaného územia. Zameriava sa na chov ošipovaných.

Lesné hospodárstvo

Chotár obce Vyšný Žipov je prevažne odlesnený. V KÚ obce Vyšný Žipov sú plochy lesov prevažne rozložené v severozápadnej a v menšom rozsahu v severovýchodnej časti katastra. V porastoch prevládajú dubohrabiny. Časť lesov v katastri je v správe podniku Lesy š. p., závod Vranov n.T /Lesná správa Sedliská/. Časť lesov obhospodaruje miestna /urbárska/ Spoločnosť bývalých urbarialistov Vyšný Žipov, pozemkové spoločenstvo.

Na plochách lesa je potrebné v návrhovom období ÚPN realizovať hospodárenie podľa spracovaného LHP s prihliadnutím na ochranu krajinného rázu.

16. POŽIADAVKY Z HĽADISKA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA, URČENIE POŽIADAVIEK NA HODNOTENIE PREDPOKLADANÝCH VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Hlavný dôraz bude kladený na zachovanie alebo obnovenie stabilizačných funkcií všetkých zložiek životného prostredia. Vnútri sídla to znamená vytvorenie nezávadných podmienok pre bývanie, mimo sídla ide o efektívne využívanie prírodného potenciálu krajiny so zachovaním ekostabilizačnej funkcie nevyhnutnej pre život fauny a flóry. Návrh územného plánu obce Vyšný Žipov bude rešpektovať Regionálny územný systém ekologickej stability spracovaný ako súčasť VÚC PSK.

VODA

Vody z KÚ Vyšný Žipov odvádza rieka Topľa, do ktorej sa z ľavej strany vlieva miestny Petkovský potok, ktorý preteká centrom obce z východu na západ. Potoky majú vo svojej hornej kopcovej časti väčší spád. Nevyrovnanosť spádovej krivky podmieňuje eróznú činnosť.

V rámci zlepšenia kvality vody musia prevádzky výroby a výrobných služieb zabezpečiť likvidáciu priemyselných odpadov a čistenie odpadových vôd tak, aby boli dodržané platné legislatívne predpisy z hľadiska ochrany životného prostredia. Toky tečúce cez zastavané územie obce si vyžadujú čistenie a úpravy v súlade s protipovodňovými opatreniami.

Z hľadiska pôsobenia zástavby obce na čistotu vôd je sa v návrhovom období ÚPN predpokladá zlepšenie stavu vzhľadom na predpokladané vybudovanie verejnej kanalizácie s ČOV, do ktorej budú následne zaústené objekty v zastavnom území obce.

OVZDUŠIE

Územie v severnom cípe Toplianskej nivy pod úpäťm Beskydského predhoria na hranici Hanušovskej a Merníckej pahorkatiny v širšom okolí riešenej obce predstavuje z hľadiska čistoty ovzdušia relatívne homogénny priestor. Kotliny a údolia sú v prevažnej miere postihnuté lokálnymi zdrojmi znečistenia, zvlášť v prípade inverzných situácií, vrcholové oblasti sú naopak atakované diaľkovým prenosom emisií. Relatívnu homogénnosť územia narušujú priestory kumulácie zdrojov a činností spôsobujúcich znečistenie ovzdušia (priemyselné plochy, koncentrácia dopravy a pod.). Najvýznamnejšie sa na znečistení ovzdušia (emisie NO_x, CO, SO₂, sekundárna prašnosť) v záujmovom území podieľajú stacionárne zdroje znečistenia ovzdušia (priemysel a tepelné hospodárstvo).

Obec Vyšný Žipov má vzhľadom na polohu v prírodnom prostredí vyhovujúci stav z hľadiska znečistenia ovzdušia. Negatívny vplyv majú len miestne zdroje - poľnohospodársky dvor v KÚ obce.

PÔDA

V návrhovom období ÚPN je potrebné rozvíjať ďalšiu zástavbu mimo súčasného zastavaného územia len v nevyhnutnom rozsahu v súlade s už pripravenými a realizovaným zámermi a ďalej na pôde obce zahrnutej do zastavaného územia, ktorého hranice boli stanovené k 1.1.1990 v zmysle schválených nasledujúcich úprav zastavaného územia. Na plochách mimo zastavaného územia sú to lokality súvisiace s územím obce na jej okrajových častiach. Každá nová výstavba na celom území obce je podmienená odhrnutím vrchnej časti pôdy do hĺbky cca 25 cm. Táto pôda sa využije pri rekultivácii neplodných plôch alebo okolia iných stavieb.

V ÚPN je potrebné dodržať príslušné ustanovenia zákona o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva SR č.508/2004, ktorou sa vykonáva § 27 zákona č.220/2004 Z.z. a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia v znení neskorších predpisov.

ZELEŇ

Vyšný Žipov je známy bohatou vegetáciou v intraviláne, ktorú tvoria prevažne plochy súkromnej zelene - záhrady a sady pri rodinných domoch. Najviac ozdobných krovín a drevín je v areáli Základnej školy, ktorá sa zameriava na pestovanie našich aj introindukovaných druhov.

Verejná zeleň v zastavanom území je zastúpená menšími plochami pri kostoloch a objektoch občianskej vybavenosti, zeleňou na cintoríne, sprievodnou zeleňou pri vodných tokoch a komunikáciách. Celkovo je verejná zeleň v zastavanom území prevažne nekoordinovaná a živelná.

Zásady návrhu zelene

- Komplexné dotvorenie menších parkovo upravených plôch v centre obce.
- Doplnenie a skvalitnenie zelene občianskej vybavenosti.
- Kvalitatívne a estetické zhodnotenie rumovištných plôch výsadbou zelene.
- Doplnenie ochrannej zelene vo výrobných areáloch.

Podľa § 48 ods.3 zákona 543/2002 O ochrane prírody sú obce povinné viesť evidenciu pozemkov vhodných na náhradnú výsadbu a sú povinné zabezpečovať výsadbu drevín na vhodných obecných pozemkoch. Z tohoto dôvodu budú v ÚPN pre tento účel navrhnuté plochy verejnej zelene v konkrétnych lokalitách obce.

HLUK, VIBRÁCIE A ODPADY

Hlukové pomery

Hlučnosť na ceste III. triedy je priaznivo nízka vzhľadom malú frekvenciu dopravy, čo je podmienené sekundárnym dopravným významom tejto komunikácie daným jej odklonením od hlavných dopravných automobilových trás v regióne /cesta I/18/. Ďalším pozitívnym faktorom z hľadiska hlučnosti je, že obec je dopravne prejazdná len pre 2 dopravne koncové obce Skrabské a Petkovce.

V obci je umiestnený areál poľnohospodárskeho dvora, ktorý sa zameriava prevažne na živočíšnu výrobu – chov dobytka. V areáli sú umiestnené aj menšie prevádzky výroby a výrobných služieb. Vzhľadom na svoju polohu v blízkosti obytnej zástavby je celý areál PD možným potenciálnym lokálnym zdrojom hlučnosti.

V návrhovom období ÚPN sa predpokladá znižovanie celkovej hlučnosti vzhľadom na postupné zlepšovanie technických parametrov motorových vozidiel.

Odpady

Nakladanie s komunálnym odpadom v obci je riešené prostredníctvom firmy FURA s.r.o. Rozhanovce. Nakladanie s odpadmi v obci sa riadi „Programu odpadového hospodárstva obce Tovarné“. Komunálny odpad občania umiestňujú do Kuka nádob. Ďalší odpad sa separuje do vriec. V obci sú umiestnené veľkokapacitné kontajnery.

V roku 2014 bol v zmysle údajov poskytnutých Obecným úradom objem vyvezeného komunálneho odpadu v obci v rozsahu cca 186 ton. V ďalších rokoch sa v návrhovom období ÚPN predpokladajú približne zhodné množstvá produkovaného odpadu – do cca 150 ton za rok.

V severnej a západnej časti KÚ obce sú v zmysle vyjadrenia Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra evidované 4 skládky odpadov /upravené – prekrytie, terénne úpravy a pod./.

V ÚPN sa vymedzí plocha v obci pre vybudovanie zberného dvora a kompostoviska. V návrhovom období ÚPN je potrebné vykonávať zber triedeného komunálneho odpadu pre zložky povinné zo zákona o odpadoch.

POŽIADAVKY NA VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ

- OP vodovodného radu VS Starina DN 1000 – 10 m od okraja potrubia na obidve strany;
- PHO 2° v prípade alternatívnej realizácie akumuláčného vodojemu v KÚ Vyšný Žipov - vymedzené oplotením pozemku;
- PHO 2° vodného zdroja pitnej vody /studne/ umiestneného v areáli PD - vymedzené oplotením pozemku;
- PHO cintorína do realizácie navrhovaného obecného vodovodu - 100 m od hranice pozemku;
- PHO cintorína po realizácii navrhovaného obecného vodovodu - 50 m od hranice pozemku;
- PHO poľnohospodárskeho dvorov živočíšnej výroby - 200 m od objektov pre zvieratá;
- PHO navrhovanej ČOV – určiť od vonkajšieho okraja objektov ČOV;
- OP cesty I. triedy - 50 m od osi cesty na obidve strany cesty mimo zastavaného územia;
- OP cesty III. triedy - 20 m od osi cesty na obidve strany cesty mimo zastavaného územia;

- OP pre miestne potoky a kanály PBaH - 10 m od brehovej čiary;
- OP elektrických vedení je vymedzené zvislými rovinami vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí od 1kV do 35 kV vrátane:
 - pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
 - pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
 - pre zavesené kábelové vedenie 1 m;
- OP elektrických vedení je vymedzené zvislými rovinami vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí od 35kV do 110 kV vrátane: - 15 m;
- OP elektrických vedení je vymedzené zvislými rovinami vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí od 110kV do 220 kV vrátane: - 20 m;
- OP podzemného elektrického vedenia VN do 110 kV je 1 m od krajného vodiča na každú stranu;
- OP verejných sietí vodovodu a kanalizácie do 500 mm - 1,5 m od vonkajšieho obrysu potrubia na obidve strany;
- OP pre rozvody STL plynovodu v zmysle §56 zákona 656/2004:
 - 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm,
 - 1 m pre plynovod v zastavanom území obce s prevádzkovým tlakom nižším ako 0,4 Mpa;
- OP pre káble spojového charakteru stanovuje príslušná STN v šírke minimálne 1 m od ostatných inžinierskych sietí uložených v zemi;
- Rešpektovať v KÚ vyšný Žipov chránené územia vyhlásené podľa zákona OPaK:
 - Chránené územia národnej siete:**
 - **Prírodná pamiatka PP Žipovské rameno /PP5/** – s 5. stupňom územnej ochrany a po jej obvode určené ochranné pásmo o šírke 60 m, na ktorom platí 3.stupeň územnej ochrany.
- Rešpektovať v KÚ Vyšný Žipov prírodné biotopy európskeho a národného významu:
 - Biotopy európskeho významu:**
 - bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy;
 - nížinné a podhorské kosné lúky;
 - Biotopy národného významu:**
 - dubovo-hrabové lesy karpatské;
 - mezofilné pasienky a spásané lúky.
- Rešpektovať regionálne prvky ÚSES v KÚ Tovarné:
 - RBc Úsek Tople od Žipova po Sol' /RBc27/;
 - RBk Topľa /RBk34
- Rešpektovať prvky ÚSES v KÚ Vyšný Žipov v zmysle navrhovaných ekostabilizačných opatrení.

17. OSOBITNÉ POŽIADAVKY Z HĽADISKA OCHRANY POĽNOHOSPODÁRSKEHO PÔDNÉHO FONDU

Ochrana PPF a LPF sa musí realizovať v súlade s platnými zákonnými predpismi. V ÚPN obce Vyšný Žipov sa primárne sa využijú územné rezervy v zastavanom území obce a pri zábere pôdy mimo zastavaného územia sa podľa možnosti prednostne využijú pozemky s nižšou bonitnou triedou. Záber PPF a LPF bude zdokumentovaný v ÚPN obce a prerokovaný podľa príslušného zákona.

18. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE VYMEDZENÝCH ČASTÍ ÚZEMIA, KTORÉ JE POTREBNÉ RIEŠIŤ ÚZEMNÝM PLÁNOM ZÓNY

V územnom pláne obce Vyšný Žipov sa nepožadujú vymedziť konkrétne územia /lokality/, pre ktoré má byť spracovaný územný plán zóny.

19. POŽIADAVKY NA URČENIE REGULATÍVOV PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA

Katastrálne územie obce Vyšný Žipov bude polyfunkčné územie so sústredenými monofunkčnými aj polyfunkčnými plochami. Ťažiskové plochy obce budú sústredené v rozsahu jej zastavaného územia, ktoré tvorí základný priestorový a funkčný homogénny celok. Hlavnou funkciou v zastavanom území bude aj naďalej bývanie v rodinných domoch. K funkcii bývania sa priradia funkcie občianskeho vybavenia, rekreácie, výroby, zelene, dopravy a technickej infraštruktúry.

Regulatívy obsiahnuté v Návrhu územného plánu obce Vyšný Žipov budú tvoriť súčasť záväznej časti dokumentácie. V návrhovom období ÚPN sa bude rozvoj obce usmerňovať podľa limitov a regulatívov obsahovo spracovaných v zmysle zákona č.50/1976 Zb. /stavebný zákon/ v znení neskorších predpisov a dopĺňujúcich výhlášok.

20. POŽIADAVKY NA VYMEDZENIE PLÔCH NA VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY

Realizácia verejnoprospešných stavieb je nevyhnutná na zabezpečenie základných hygienických a technických podmienok osídlenia. Prvoradým kritériom pri ich určení je schopnosť plniť požiadavky svojho účelu pre najširšiu verejnosť a inštitúcie v obci, keď existuje zdôvodniteľný verejný záujem. Preto zrealizovanie verejno-prospešných stavieb je uskutočniteľné aj na pozemkoch so zložitými majetkovými pomermi alebo pri nesúhlase vlastníkov, kde je možné podľa zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov pristúpiť k prechodu vlastníckych práv na navrhovateľa. Pri majetkoprávnom vysporiadaní sa bude vychádzať zo zásady uprednostnenia vzájomnej dohody medzi zúčastnenými stranami.

Pre obec Vyšný Žipov sa vymedzia verejnoprospešné stavby miestneho významu v oblasti:

- verejnej občianskej vybavenosti
- verejnej technickej infraštruktúry
- verejnej dopravy
- súvisiacej s úpravou životného prostredia.

Vymedzenie plôch pre verejnoprospešné stavby a zoznam verejnoprospešných stavieb bude súčasťou textovej a grafickej časti Návrhu územného plánu obce Vyšný Žipov.

21. POŽIADAVKY NA ROZSAH A ÚPRAVU DOKUMENTÁCIE ÚZEMNÉHO PLÁNU

Po schválení Zadania územného plánu obce Vyšný Žipov sa spracuje Návrh územného plánu obce Vyšný Žipov v zmysle § 21 zákona č.50/1976Zb. v znení neskorších predpisov.

Dokumentácia Návrhu územného plánu obce Vyšný Žipov sa bude členiť na textovú a grafickú časť. Bude obsahovať smernú a záväznú časť.

Textová časť ÚPN bude obsahovať:

- základné údaje,
- riešenie územného plánu,
- dopĺňujúce údaje,
- dokladovú časť,
- záväznú časť.

Grafická časť ÚPN bude obsahovať:

- výkres č. 1: Širšie vzťahy, M 1:25000
- výkres č. 2: Komplexné priestorové usporiadanie a funkčné využitie územia obce s vyznačením verejnoprospešných stavieb /VPS/, M 1:5000
- výkres č. 3: Dopravné vybavenie obce, M 1:5000
- výkres č. 4a: Technické vybavenie – energetika a spoje, M 1:5000

- výkres č. 4b: Technické vybavenie – vodné hospodárstvo, M 1:5000
- výkres č. 5: Perspektívne použitie PPF a LPF, M 1:5000
- výkres č. 6: Ochrana prírody a tvorba krajiny vrátane prvkov ÚSES, M 1:5000
- výkres č. 7: Komplexné priestorové usporiadanie a funkčné využitie ťažiskového územia obce s vyznačením verejnoprospešných stavieb /VPS/, M 1:2000

Obstarávateľ: obec Vyšný Žipov

V spolupráci: Ing. arch. Jozef Los-Chovanec, Ing. arch. Jozef Bednár